

Beteckning: Rel C 15:V00

Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap

Synd och styggelse eller Gud är kärlek?
Svenska Kyrkans syn på homosexualitet

Kristina Hellerstedt
September 2000

C-uppsats, 10 poäng
Religionsvetenskap

Religionskunskap C
Handledare: Åke Tilander

SYND OCH STYGGELSE
ELLER
GUD ÄR KÄRLEK?

Svenska Kyrkans syn på
homosexualitet.

Kristina Hellerstedt
Religion C, 2000
Handledare: Åke Tilander

Abstract

Syftet med denna uppsats är att undersöka vilken syn några företrädare för Svenska Kyrkan har på homosexualitet. Uppsatsen behandlar följande områden inom frågan om homosexualitet: Intervjupersonernas inställning till homosexualitet, Det bör finnas plats för flera åsikter inom kyrkan, En bibeltolkningsfråga, Homosexualitet är inte naturligt, Registrerat partnerskap, Partnerskap är inte ett äktenskap, Intervjupersonernas inställning till homosexuellas rätt att ansöka om adoption, Har alla rätt till allt?, Konsekvenser i verkligheten, Inga problem med homosexuella präster, Konflikt att vara kristen och homosexuell?, Frågan om homosexualitet är ett problem inom kyrkan. Diskussion och slutsatser kring dessa kategorier återges under varje kategori. Det breda spektra av åsikter inom området som min undersökning givit, speglar, med största sannolikhet, desamma som finns bland övriga företrädare för Svenska Kyrkan, dock bara en bråkdel av dem.

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och mål	3
Metod	3
Historisk bakgrund	6
Ordet ”homosexuell”	6
Homosexualitet enligt psykoanalysen	6
Historik	6
Tolkningar av bibeln	8
Texter i Gamla Testamentet	8
Texter i Nya Testamentet	9
Traditioner i Svenska Kyrkan	10
Homosexuella i samhället idag	11
EKHO	11
Ecce Homo	11
Resultat av undersökningen	13
Intervjupersonernas inställning till homosexualitet	13
Diskussion	13
Det bör finnas plats för flera åsikter inom kyrkan	14
Diskussion	15
En bibeltolkningsfråga	15
Diskussion	16
Homosexualitet är inte naturligt	16
Diskussion	17
Registrerat partnerskap	17
Diskussion	18
Partnerskap är inte ett äktenskap	18
Diskussion	19
Intervjupersonernas inställning till homosexuellas rätt ansöka om adoption	19
Diskussion	20
Har alla rätt till allt?	21
Diskussion	21
Konsekvenser i verkligheten	21
Diskussion	22
Inga problem med homosexuella präster	22
Diskussion	23
Konflikt att vara kristen och homosexuell?	23
Diskussion	24
Frågan om homosexualitet är ett problem inom kyrkan	24
Diskussion	25
Avslutande diskussion	26
Sammanfattning	28
Källförteckning	32
Bilaga 1	33
Thomas Erixon	33
Mats Johansson	39
Stefan Nilsson	43
Bengt Wiklund	51

Inledning

Bakgrund

Mitt intresse för denna fråga, Svenska Kyrkans syn på homosexualitet, och fröet till denna uppsats, väcktes då jag för ett år sedan under ett av många nattsift på ett gruppboende lyssnade till Elisabeth Ohlson som var sommarpratare i radions P1. Elisabeth Ohlson, som är fotograf och har gjort den mycket omdebatterade utställningen *Ecce Homo*, pratade i programmet bl.a. om sin identitet som kristen och homosexuell. Jag hade tidigare aldrig reflekterat över att det kunde innebära problem att vara homosexuell inom Svenska Kyrkan, men Elisabeth Ohlson meddelade i sitt sommarprogram att hon beslutat att gå ur Svenska Kyrkan p.g.a. attityder och åsikter om homosexuella och homosexualitet. Under våren 2000 sändes även ett program i Sveriges television om en ung norsk kille som tagit sitt liv då han kände att han inte kunde förena sin homosexuella personlighet med sin djupt kristna tro, eftersom kyrkan starkt tog avstånd från homosexualitet. Dessa två program väckte mitt intresse för att närmare undersöka Svenska Kyrkans syn på homosexuella och homosexualitet.

Syfte och mål

Mitt syfte med detta arbete är att undersöka den syn som några företrädare för Svenska Kyrkans har på homosexuella och homosexualitet idag. Vilka riktningar finns i frågan inom Svenska Kyrkan? Vilka belägg anser man sig ha för sin åsikt? Hur tar sig åsikterna uttryck? Vilka konsekvenser får ett sådant tänkande?

Metod

För att söka svar på mina frågor har jag genomfört intervjuer med fyra präster inom Svenska Kyrkan. Undersökningen har jag genomfört med en fenomenografisk metod. Detta innebär att jag kommer att beskriva ett fenomen i dess variation, dvs jag kommer att beskriva vilka tankar och åsikter som finns hos några präster inom Svenska Kyrkan i frågan om homosexuella och homosexualitet. Detta kommer att ge exempel på olika uppfattningar som finns inom Svenska Kyrkan men resultatet kommer inte att vara representativt på det sättet att det går att dra några generella slutsatser utifrån det.

Arbetet har genomförts i flera led. I det första skedet har jag samlat material i ämnet kyrkan och homosexualitet. Det jag har funnit är tidningsartiklar i exempelvis Kyrkans Tidning, Svensk Kyrkotidning, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Göteborgsposten m.fl. Jag har även funnit relevant litteratur inom ämnesområdet. Med litteraturen som underlag har jag studerat den historiska bakgrunden i frågan och därefter sammanställt en kortfattad översikt av området, som bakgrund till uppsatsens undersökningar.

Med detta som underlag har jag sedan i det andra skedet av arbetet tagit kontakt med de personer som jag ville intervjua och bestämt tid och plats för intervju. Inför intervjuerna förberedde jag intervjufrågor och kom snart underfund med att jag både ville ha övergripande och mer ingående frågor. Jag ville att det var de tankar och åsikter som intervjupersonerna hade som skulle styra innehållet i intervjun, men jag ville också ha svar på vissa specifika frågor. Följande frågor är de som jag använde i intervjuerna:

- Vilken av de båda linjerna, huvudlinjen eller alternativlinjen, tillhör du?

- Har du ändrat åsikt i frågan?
- Vad stödjer du din åsikt på?
- Vilka konsekvenser får din åsikt i ditt arbete som präst?
- Vad anser du om välsignelseakten för homosexuella?
- Har du välsignat något homosexuellt par?
- Kan man skilja på en människas identitet/känslor och handlingar?
- Vad anser du om homosexuellas rätt att ansöka om adoption?
- Vad anser du om homosexuella präster?
- Tror du att det kan föreligga en konflikt mellan att vara både kristen och homosexuell?
- Vilken ställning tycker du att kyrkan bör ha i frågan, huvudlinjen, alternativlinjen eller båda?
- Hur normgivande tror du att kyrkan är i den här frågan?
- ”Gör inte det till ett problem som inte är ett problem.” Håller du med om detta?

Det tredje skedet i arbetet var att genomföra intervjuerna. Dessa har skett vid intervjupersonernas arbetsplats eller hem. Intervjuerna har skett enligt frågorna ovan. Jag har under intervjuerna spelat in dessa på band, för att efteråt skriva ut intervjuerna på dator för analys. Intervjupersonerna har i början av intervjun ombetts att presentera sig såsom de vill bli presenterade i denna uppsats. De personer som jag intervjuat för min undersökning är följande:

Thomas Erixon, 46 år, arbetar som präst i Heliga Trefaldighets församling sedan 10 år. Erixon har varit präst i totalt 20 år.

Mats Johansson, 46 år, arbetar som präst och anställd i Heliga Trefaldighets församling. Johansson arbetar på sjukhuset och möter där människor i livskriser, både akuta och pågående. Johansson har arbetat på sjukhus i 22 år.

Stefan Nilsson, 52 år, är kyrkoherde i Gävle Heliga Trefaldighets församling. Nilsson har varit präst i Svenska Kyrkan i 28 ½ år, mest församlingspräst, med något kort undantag. Nilsson har under senare år deltagit flitigt i samhällsdebatten i tidningar och radio, i olika sociala frågor så som drogfrågor, bostadsfrågor, ungdomsfrågor och utbildningsfrågor.

Bengt Wiklund, 61 år, är kyrkoherde i Staffans församling i Gävle, sedan 22 år. Wiklund är prästson så han har haft den kyrkliga omgivningen som sin livsmiljö i hela sitt liv.

I analysen av intervjuerna har jag funnit 61 olika kategorier som intervjupersonerna tog upp i intervjuerna. Utifrån dessa 61 kategorier har jag plockat ut 12 stycken som denna uppsats behandlar. Kategorierna är följande:

- Intervjupersonernas inställning till homosexualitet
- Det bör finnas plats för flera åsikter inom kyrkan
- En bibeltolkningsfråga
- Homosexualitet är inte naturligt
- Registrerat partnerskap
- Partnerskap är inte ett äktenskap

- Intervjupersonernas inställning till homosexuellas rätt att ansöka om adoption
- Har alla rätt till allt?
- Konsekvenser i verkligheten
- Inga problem med homosexuella präster
- Konflikt att var kristen och homosexuell?
- Frågan om homosexualitet är ett problem inom kyrkan

Kategorierna presenteras genom att jag först ger exempel på hur ämnet för kategorin uttrycks i intervjuerna. Vissa kategorier behandlas av alla intervjupersoner, andra kategorier behandlas bara av några intervjupersoner. Hur många av intervjupersonerna som behandlar samma ämne framkommer av antalet citat. Kategorierna beskrivs sedan mer ingående och detta ligger till grund för den efterföljande diskussionen där jag ger mina synpunkter och tankar i ämnet.

Uppsatsen avslutas med en sammanfattning av undersökningen och dess resultat samt mina synpunkter.

Jag har valt att begränsa min undersökning till Svenska Kyrkans syn på homosexualitet. Jag är väl medveten om att detta kan leda till att spridningen av åsikter i min undersökning inte blir så stor, och att den skulle ha blivit större om jag valt att jämföra Svenska Kyrkans syn med andra samfund. Detta skulle dock ha blivit en alltför stor och omfattande undersökning, varför jag valt att endast undersöka Svenska Kyrkans syn på homosexualitet. Jag är även väl medveten om att spridningen på de fyra intervjupersoner som jag valt inte är så stor, alla fyra är män och tre av fyra arbetar inom Heliga Trefaldighets församling i Gävle.

Inför arbetet med denna uppsats hade jag för avsikt att kartlägga debatten kring Ecce Homo-utställningen genom att analysera de debattinlägg som var skrivna av representanter för Svenska kyrkan. Detta visade sig dock vara ett gigantiskt arbete då debatten kring utställningen fördes i åtskilliga av landets tidningar och framför allt fördes mellan representanter av olika kyrkor och samfund. Av tids- och utrymmesbrist har jag därför, inte utan besvikelse, fått lägga ned detta projekt. Jag hade även tänkt mig att intervjua prästerna om vad de ansåg om utställningen Ecce Homo. Jag har dock strukit även detta från min uppsats då det visade sig att endast en av prästerna hade sett utställningen i sin helhet.

Slutligen i denna inledning vill jag rikta en ursäkt till de homosexuella som på flertalet ställen i min uppsats reducerats till att beskrivas som ”frågan om homosexualitet”. Detta är endast en följd av ett enkelt, och kanske slarvigt, språkbruk. Jag är väl medveten om att uppsatsen i många fall handlar om människors egna liv och livsvillkor. Detta är oerhört viktigt och borde naturligtvis inte omtalas som ”en fråga”.

Historisk bakgrund

Ordet homosexuell

Orden "homosexuell" och "homosexualitet" började att användas av tyska psykologer under senare delen av 1800-talet. Tidigare hade man inte använt någon särskild term för de män och kvinnor som drogs till sitt eget kön, inte ens om de visade sina kärlek och sina känslor öppet. Ibland användes ord som lesbisk kärlek eller sodomi, men snarare för att beskriva de homosexuella handlingarna än den homosexuella identiteten.

Även om orden "homosexuell" och "homosexualitet" är nya tyder allt på att det som orden betecknar, d.v.s. kärlek mellan två människor av samma kön, är någonting som funnits i alla tider och i alla kulturer världen över. Det som i de olika kulturerna och tiderna har påverkat hur den homosexuella kärleken och dess handlingar har kommit till uttryck och värderats i är de överlevnadsvillkor och sociala värderingar som präglat just denna kultur och denna tid. I vissa kulturer har den homosexuella kärleken setts som den ideala och perfekta kärleken. I andra kulturer har den homosexuella kärleken fördömts och förföljts.

Eftersom orden "homosexuell" och "homosexualitet" började att användas först under 1800-talet kan det vara vilseledande att dessa ord används i översättningen av bibeln. Det värde och den innebörd som vi i vår tid lägger in i orden "homosexuell" och "homosexualitet" var inte desamma då bibeln skrevs.¹

Homosexualitet enligt psykoanalysen

Vi föds inte med förmågan att älska, utan förvärvar denna under vår tidiga barndom, framför allt i samspelet med våra föräldrar. Förmågan att älska utvecklas sedan under hela vår uppväxt. Enligt psykoanalysen läggs grunden till vår egen identitet då barnet under vissa perioder blir "förälskat" i föräldern av samma kön, och under andra perioder blir "förälskat" i föräldern av motsatt kön. Under denna tidiga barndom läggs grunden för vår identitet, även den sexuella, och hos alla barn finns alltså både homosexuella och heterosexuella drag.

Identiteten, vars grund lades i den tidiga barndomen, prövas under tonårstiden. Många ungdomar söker svar på frågor som "Vem är jag?". Även den sexuella identiteten utforskas och vissa människor finner att de är homosexuella. Detta är djupt rotat i deras identitet och personlighet. Enligt psykoanalysen är den homosexuella identiteten ett med personens identitet, och kan därmed inte ändras annat än med fysiskt och psykiskt våld.²

Historik

Homosexualitet mellan män var vanligt i antikens Grekland, och i Sparta var även lesbiska förhållanden vanliga. I det antika Grekland var homosexualitet det ideala kärleksförhållandet. Den mest förekommande homosexuella relationen var mellan

¹ Näs, Per Yngve. Hagenberg, Olle. Gottfridsson, Johannes. *Homosexualiteten och Bibeln*. EKHO-Stockholm. Stockholm. 1985. s 14-15.

² Näs, Per Yngve. (1985) s 11-12.

äldre män och yngre pojkar, detta sågs som en viktig del av gossens fostran till man. Att en man gick till en man var inte mer konstigt än att han gick till en kvinna. Det moraliska spørsmålet låg snarare i att måttlighet sågs som mycket viktigt, samt att den ena parten inte fick vara passiv, varför exempelvis prostitution inte uppmuntrades. Under de första århundradena efter Jesu födelse blev homosexuella relationer ”omoderna” i Grekland och därför förlorade de också sin höga status.

I Rom uppmuntrade man inte, som i Grekland, till homosexuella förbindelser. Dessa förekom dock, främst i de högre samhällsklasserna. Attityden blev dock hårdare och på 390-talet straffades homosexuella handlingar med bålbränning.

Under medeltiden var kristendomen normgivande, även för den enskildes liv, och reglerna för bikten sade att sexuella aktiviteter skulle bekännas. Renässansen innebar dock en renässans även för homosexualiteten, främst i norditalien. I och med franska revolutionen avkriminaliserades homosexuella handlingar. Så skedde dock inte i England där lagarna istället skärptes fram till 1968 då Wolfendenkommissionens förslag, att homosexuella förhållanden mellan vuxna inte skulle straffas, godkändes.

1897 bildades WHK, Wissenschaftlich Humanitäre Kommite, i Tyskland. WHK arbetade för avkriminalisering och grundade i Berlin ett socialforskningsinstitut samt bedrev upplysningskampanjer. Under Hitlers tid fick de homosexuella ett hårt bakslag då både homosexuella handlingar och homosexuella fantasier straffades hårt. Minst 100 000 homosexuella satt i koncentrations- eller arbetsläger. 10 000 dog i koncentrationslägren. I Hitlers läger måste de homosexuella bära en rosa triangel som sitt kännetecken och märke.

I Sovjet blev homosexualitet tillåtet i och med oktoberrevolutionen 1917, men 1934 infördes åter hårda straff för homosexualitet. I USA skiftar lagarna kring homosexualitet mycket från stat till stat. USA kan dock ses som ett av de mest toleranta samhällena i världen. Där är också rörelsen Gay Liberation väldigt stark.

Under åren 1864-1944 straffades homosexuella handlingar med straffarbete i Sverige. Trots att denna lag togs bort 1944 blev 1950-talet svårt för homosexuella då bl.a. Vilhelm Moberg, i en allmän hetsjakt som startat i USA, föreslog att alla homosexuella i Sverige skulle deporteras till Gotland. RFSL, Riksförbundet För Sexuellt Likaberättigande, som arbetar för homosexuellas rättigheter i samhället bildades 1950.³ 1973 meddelade riksdagens lagutskott att homosexuell samlevnad, från samhällets synpunkt, var en fullt accepterad samlevnadsform. En parlamentarisk utredning tillsattes 1977, med uppgiften att undersöka de homosexuellas situation i samhället, samt att komma med förslag till åtgärder mot diskriminering. Resultatet kom 1984 (SOU 1984:63) då utredningen lade fram förslagen om förbud mot diskriminering och lagen om homosexuella sambor. Lagen om förbud mot diskriminering p.g.a. homosexualitet kom 1987 (SFS 1987:610). 1978 blev sexuellt umgänge mellan homosexuella tillåtet från samma ålder som för heterosexuella, d.v.s. 15 år. 1979 ströks homosexualitet ur socialstyrelsens lista över sjukdomar. 1988 kom

³ Nilsson, Gert (red.) *En fråga om kärlek. Homosexuella i kyrkan*. Verbum Stockholm. 1988. s 28-31.

lagen om homosexuella sambor (SFS 1987:813)⁴ och 1995 kom lagen om registrerat partnerskap för homosexuella.⁵

Tolkningar av bibeln

Det finns två olika sätt att se bibelns budskap, ett fundamentalistiskt och ett historiskt-kritiskt. Enligt den fundamentalistiska bibelsynen är varje ord i bibeln inspirerat av Gud och därmed giltigt i alla tider. Bibeln läses som att den var skriven enligt vår tids sätt att tänka och uppfatta saker. Denna bibelsyn kallas bokstavstro. Enligt den historiskt-kritiska bibelsynen är bibelns ord uppenbarade från Gud, men enligt denna syn måste hänsyn tas till det historiska sammanhang som texterna kommit till i. För att vi skall förstå bibelns budskap måste vi förstå det historiska sammanhang som texterna kommit till i. Denna bibelsyn innebär att man gör en tolkning av bibelordet. Vilken bibelsyn man har spelar stor roll i frågan vad man anser att bibeln säger om homosexualitet.⁶

Texter i Gamla Testamentet

I bibeln förutsätts heterosexualitet. Homosexualitet omnämns på flera ställen i bibeln men endast i speciella sammanhang.⁷ Det är dock viktigt att komma ihåg att orden ”homosexuell” och ”homosexualitet” började att användas först på 1800-talet. Användandet av dessa ord i bibliska sammanhang innebär anakronism. Det värde och den innebörd som vi i vår tid lägger i ”homosexuell” och ”homosexualitet” var inte desamma då bibeln skrevs.⁸

GT handlar i mångt och mycket om det judiska folkets utvaldhet samt om dess överlevnad som folk och som traditionsbärare av en religion som skiljer sig mycket från omgivande religioner. De lagar och regler som finns i GT är därmed till för att trygga detta. Judendomen, en monoteistisk religion, var omgiven av polyteistiska religioner där fruktbarhetskultur med kultisk prostitution med både hetero- och homosexuella spelade stor roll. Eftersom judarna var ett utvalt folk fick de inte beblanda sig med dessa omkringliggande religioner, varför de sk. sakrallagarna stiftades.

”Att komma samman och föröka sig” är ett av de viktigaste buden enligt judisk-rabbinsk tradition. ”Att spilla säd” innebär ett hot mot människans förökning, varför detta måste ses som ett brott mot Guds vilja. Manlig homosexualitet innebär ”spillande av säd” varför detta därmed också enligt detta bud bör ses som ett brott mot Guds vilja. Detta gäller dock inte kvinnlig homosexualitet eftersom detta inte innebär ”spillande av säd”.

I 3 Mos. 18 och 20 omtalas sexuella handlingar mellan män, tillsammans med en rad andra handlingar. Dessa fördöms och anses vara avskyvärda och straffet är att man

⁴ Nilsson, Gert (red.). (1988) s 71.

⁵ Ahlström, Gabriella. *Ecce Homo – berättelsen om en utställning*. Albert Bonniers förlag. 1999. s 111.

⁶ Näs, Per Yngve. (1985) s 28.

⁷ Nilsson, Gert (red.). (1988) s 38.

⁸ Näs, Per Yngve. (1985) s 14-15.

utrotas ur folket. Andra handlingar som nämns i detta sammanhang skulle knappast ses som avskyvärda och straffbara handlingar idag.

I 1 Mos. 19 finns berättelsen från Sodom. Denna brukar tas som exempel på att homosexualitet fördöms i bibeln, då några män vill få gäster i Sodom utlämnade för att få känna dem. ”Känna” används ofta i hebreiskan med sexuell innebörd. Om man ser till straffet är det dock inte homosexualiteten som fördöms i berättelsen utan ogästvänlighet, grymhet samt orättfärdigt behandlande av människor och sexuellt våld.

”Jag sörjer över dig, du min broder Jonatan. Mycket ljuvlig var du för mig. Dyrbar var för mig din kärlek, mer än kvinnokärlek.”

Davids sorgesång vid Jonatans död, 2 Sam. 1:26, kan visa homosexuell kärlek, liksom mellan Rut och Naomi i Ruts bok.⁹

”Du skall inte ligga hos en man som man ligger hos en kvinna. Det är en styggelse.” (3 Mos. 18:22)

”Om en man ligger hos en annan man som man ligger hos en kvinna, så gör de båda en styggelse. De skall straffas med döden, blodskuld vidlåter dem.” (3 Mos. 20:13)

Även dessa texter brukar tas som exempel på att homosexualitet fördöms i bibeln. ”Styggelse” betyder dock något som är rituellt orent för judarna då det anknyter till andra hedniska religioner.¹⁰

Texter i Nya Testamentet

Homosexualitet nämns inte i något av evangelierna i NT, dock i Kor. Rom. och Tim.

”Har ni glömt att ingen orättfärdig skall få ärva Guds rike? Låt inte bedra er. Ingen som lever i otukt eller avguderi eller hor eller homosexualitet, i tjuvaktighet och själviskhet, ingen som dricker, som är ovettig och utsuger andra – ingen sådan får ärva Guds rike.” (1 Kor. 6:9 – 10)

En liknande uppräkningslista finns i Tim. 1:8-10. Ursprunget till textens ”homosexualitet” är orden malakoi och arsenokoitoi. Med malakoi, ett ord med flera innebörder men här med en ironisk ton, avsågs ofta de passiva männen i homosexuella handlingar, ofta i de frukbarhetsriter som innebar sakral prostitution. Det är troligt att det var denna form av ”homosexualitet” Paulus avsåg och vände sig mot. Förklaringen till ordet arsenokoitoi är densamma.¹¹

”De bytte ut Guds sanning mot lögnen; de dyrkade och tjänade det skapade istället för skaparen, som är välsignad i evighet, amen. Därför utlämnade Gud dem åt förnedrande lidelser. Kvinnorna bytte ut det naturliga umgänget mot ett onaturligt, likaså övergav männen det naturliga umgänget med kvinnorna och

⁹ Nilsson, Gert (red.). (1988) s 37-43.

¹⁰ Näs, Per Yngve. (1985) s 36-37.

¹¹ Näs, Per Yngve. (1985) s 41-42.

upptändes av begär till varandra, så att man bedrev otukt med män. Därmed drog de själva på sig det rätta straffet för sin villfarelse.” (Rom. 1:25-27)

Texten avser de människor som inte ärade och tackade Gud utan bytte ut bilderna av Gud mot bilder av människor och djur. I samband med detta bytte de även ut ”det naturliga umgänget mot ett onaturligt”. Det finns flera tolkningar av denna text. En tolkning är att Paulus fördömde den religiöst motiverade homosexualiteten, liksom den religiöst motiverade heterosexualiteten. Detta innebär inte att han avvisade all homosexualitet.¹² En annan tolkning är att heterosexuella människor börjat ägna sig åt homosexuella handlingar till följd av stor sexuell aptit. Detta skulle i så fall strida mot deras natur då de var heterosexuella. Den tredje tolkningen är att det är Israels natur, som enligt GT inte godkände homosexuella handlingar, som Paulus avsåg. Att inte följa Israels natur, att erkänna den ende sanna Guden, innebar avfall från den rätta vägen.¹³

Traditioner i Svenska Kyrkan

I biskopsbrevet ”Ett brev i en folkets livsfråga” från 1951 uttalade sig Svenska Kyrkan för första gången under modern tid i frågan om homosexualitet. I biskopsbrevet slogs det fast att homosexualitet var en sjukdom och att homosexuella handlingar innebär ett brott mot guds lag, varför man fann det mycket viktigt att hitta en medicinsk väg för att bota de homosexuella från sin drift. Kyrkans synsätt i denna fråga stämde väl överrens med det övriga samhällets under denna tid. Trots att det sedan 1944 var tillåtet med homosexuella relationer för vuxna människor, vilket dessförinnan varit straffbart, levde tron att man kunde botas från homosexualitet kvar, även inom kyrkan. Under 1970-talet blev förhållandena för de homosexuella något bättre då begreppet ”genuin homosexualitet” började tas i bruk. Genuin homosexualitet innebär att homosexualiteten är en integrerad del av människans identitet, förankrad i människans personlighet och omöjlig att bota. 1974 kom boken ”De homosexuella och kyrkan” skriven av en arbetsgrupp med etikprofessorn Holsten Fagerberg i spetsen. Där slogs det fast att de homosexuella som har kärleksfulla, trogna och livslånga förhållanden borde ha rätt att leva ut sin sexualitet. 1987 kom ett bakslag för de homosexuella då dåvarande ärkebiskopen Bertil Werkström i ett remissvar på utredningen ”Homosexuella och samhället” uttalade sig om att han drog en klar skiljelinje mellan homosexuell läggning och homosexuella handlingar.

1988 kom boken ”En fråga om kärlek. Homosexuella i kyrkan.” I boken ses homosexualitet som ett sätt att leva, samt möjligheter och svårigheter i ett homosexuellt leverne. Samma år, 1988, tillsattes en arbetsgrupp i samband med kyrkomötet, vars uppgift var att utreda kyrkans förhållande till homosexualiteten. Utredningen resulterade i boken ”Kyrkan och homosexualiteten” (Svenska Kyrkans utredningar 1994:8) som kom 1994. Här redovisades Svenska Kyrkans två förhållningssätt i frågan om homosexuella. Kyrkans grundhållning, den sk huvudlinjen, är ett liberalt förhållningssätt till homosexualitet och homosexuella relationer. Det andra förhållningssättet är den sk alternativlinjen. Denna innebär en betydligt mer fördömande inställning till homosexualitet, homosexuella handlingar och homosexuella relationer.¹⁴

¹² Nilsson, Gert (red.). (1988) s 46.

¹³ Näs, Per Yngve. (1985) s 43.

¹⁴ Ahlström, Gabriella. (1999) s 183-185.

Homosexuella i samhället idag

Sedan 1995, då homosexuella par fick rätt att registrera sitt partnerskap, finns det också en möjlighet att i kyrkan hålla en välsignelseakt över partnerskapet. Välsignelseakten är dock ingen vigsel, partnerskapet blir offentligt i och med den borgerliga registreringen, då vigsel och äktenskap är förbehållet heterosexuella par. Varje präst bestämmer själv om han eller hon vill utföra en välsignelseakt.¹⁵ Lagen om registrerat partnerskap ger homosexuella par samma juridiska och ekonomiska rättigheter som heterosexuella par.¹⁶

Varje år föds barn med homosexuella föräldrar, och man räknar med att 40 000 barn har minst en homosexuell förälder. Homosexuellas rätt att få ansöka om adoption och konstgjord befruktning är en av de frågor som HomO, Hans Ytterberg, arbetar för. I dagsläget får endast kvinnor som lever i ett heterosexuellt äktenskap eller samboförhållande hjälp med konstgjord befruktning. Heterosexuella par, i äktenskap eller samboförhållande, får ansöka om adoption, liksom ensamstående hetero- och homosexuella. Homosexuella par, i registrerat partnerskap eller samboförhållande får inte ansöka om adoption, varken som par eller som ensamstående.¹⁷

De homosexuellas utsatthet i samhället är ett allvarligt problem. Säpo specialgranskar alla polisanmälningar där det finns misstanke om att brottet kan ha homofobisk karaktär. Dessa brott betecknas ofta som hatbrott då de innehåller stora mått av aggression och övervåld. Homosexuella omfattas inte av lagen om hets mot folkgrupp, en fråga som HomO driver.¹⁸

EKHO

Eukumeniska gruppen för kristna homo- och bisexuella, EKHO, bildades 1980. EKHO verkar för:

- en levande och befriande gemenskap för homo- och bisexuella kvinnor och män, en miljö som ger omsorg och trygghet.
- frigörelse och rättvisa för homo- och bisexuella i kristna kyrkor och samfund.
- att aktivt föra ut, och i samverkan med andra, göra kunskap om homo- och bisexualitet tillgänglig.
- samtal och studier kring homo- och bisexualitet och kristen tro.
- att stödja medlemmarnas aktiva arbete i den egna församlingen.
- att vara en brobyggare mellan homo- och bisexuell frigörelse och kristen tro för både organisationer och enskilda.¹⁹

Ecce Homo

Under 1990-talet var en av de stora händelserna inom frågan om homosexualitet, förutom lagen om registrerat partnerskap och möjligheten till kyrklig välsignelse, utställningen *Ecce Homo* av Elisabeth Ohlson.

Elisabeth Ohlson började sitt arbete med bilderna till *Ecce Homo* sommaren 1996. Hennes tanke var att göra bilder, från början 16 och senare 12, till en utställning och

¹⁵ Ahlström, Gabriella. (1999) s 52-53.

¹⁶ Ahlström, Gabriella. (1999) s 111.

¹⁷ Ahlström, Gabriella. (1999) s 111-112.

¹⁸ Ahlström, Gabriella. (1999) s 128.

¹⁹ Nilsson, Gert (red.). (1988) s 129-130.

en bok. Utställningen var tänkt som en gåva till homorörelsen under EuroPride sommaren 1998. Boken med bilderna och tillhörande bibeltexter var tänkt som en bibel för de som tidigare inte kunnat identifiera sig med de traditionella kristna bilderna. Bilderna skulle visa Jesus bland homosexuella och som bär de homosexuellas bördor, inte Jesus som homosexuell. Elisabeth Ohlson sökte sina modeller till bilderna bland vanliga, homosexuella människor. Hon ville inte ha professionella modeller, eller kända homosexuella profiler, av rädsla för att budskapet i bilderna skulle komma i skymundan. Ytterligare 130 behövdes också för att gestalta Jesu liv.²⁰

Söndagen den 19 juli 1998 öppnade utställningen i ett korsformat bergsrum under Sofia kyrka i Stockholm. Utställningen visades i två veckor och c:a 7000 människor besökte den.²¹

Hösten 1998 visades Ecce Homo, i form av tre bildvisningar, i Uppsala domkyrka. Bakom detta beslut stod Tuulikki Koivinen Bylund, domprost i Uppsala, och ärkebiskopen KG Hammar. Detta beslut gav upphov till att påven i början av oktober 1998 lät meddela att ärkebiskopens planerade audiens var uppskjuten på obestämd tid. C:a 10 000 personer såg bildvisningarna i Uppsala domkyrka den 19 september 1998.²²

I samband med att Ecce Homo visades i Uppsala domkyrka bryter en het debatt i frågan ut på insändarsidor och debattsidor i landets dagspress. Privatpersoner såväl som representanter för olika kyrkor och samfund debatterar flitigt utställningen, dess budskap och verkningar. Rösterna som hörs är både positiva och negativa.²³

Utställningen Ecce Homo visades under hösten 1998 bl.a. i Jönköping och Göteborg. Turnén med utställningen fortsatte sedan runt hela landet, och i flera andra länder, och avslutades så sent som våren 2000, i Rom.

---

²⁰ Ahlström, Gabriella. (1999) s 40-42.

²¹ Ahlström, Gabriella. (1999) s 141-143.

²² Ahlström, Gabriella. (1999) s 157, 174 och 176.

²³ Ahlström, Gabriella. (1999) s 191-192.

Resultat av undersökningen

Intervjupersonernas inställning till homosexualitet

Jag värjer mig lite mot frågan, är du liberal eller är du konservativ? Till vad då? I så fall vill jag ha det noggrant utrett till vad? Jag kan inte svara. Jag vet inte ens om jag har läst utredningen ”Kyrkan och homosexualiteten”.²⁴

Utifrån din kortfattade beskrivning av huvudlinjen och alternativlinjen så känner jag att jag tillhör huvudlinjen.. /---/ Jag har svårt att säga till människor att det som du gör är fel.²⁵

Om man följer bibelordet som det står så är det mycket lätt att säga att en kristen inte kan hålla på med homosexuella handlingar. Men det är ett alltför enkelt svar för de flesta av oss som har studerat människolivet ur många olika synvinklar och mött många människor under åren. Och därför kommer jag fram till att trots att jag kan läsa innantill i Rom. 1 kap så följer jag den linje som betecknas som liberal.²⁶

Jag känner mig ju mera besläktad med den sk huvudlinjen. /---/ Min uppfattning är att homosexuella relationer och homosexuella handlingar accepteras. Det skulle aldrig falla mig in att försöka ändra, lägga mig i, förneka eller fördöma, förtrampa. Jag vet ju själv att delar av min personlighet inte stämmer med andras och inte överensstämmer med det vanligaste. Det är ingen som förtrycker mig för det.²⁷

Tre av fyra intervjupersoner har en tydlig uppfattning i frågan om homosexualitet och homosexuella handlingar. Dessa tre ansluter sig dessutom till den mer liberala hållningen, den sk huvudlinjen som presenteras i utredningen ”Kyrkan och homosexualiteten”. Den fjärde intervjupersonen kan inte beteckna sig själv som varken konservativ eller liberal, utan tycker att frågan är för stor och för dåligt utredd för att han skall kunna ta ställning. Det är dock tydligt att ingen av de fyra intervjupersonerna anser att detta är en oproblematisk fråga, vilket visar sig inte minst då områden som äktenskap och barn behandlas i intervjuerna, och därför kan ingen av dem heller sägas vara helt liberala, även om de följer kyrkans sk. huvudlinje. Det framkommer också tydligt i intervjuerna att ingen av de intervjupersoner som klart har tagit ställning har ändrat åsikt i frågan under sin tid som präst. Intervjupersonerna påpekar dock att frågan om homosexualitet inte var något hett ämne under exempelvis 1970-talet, och att man under denna tid inte heller tvingades ta ställning, utan att frågan har lyfts fram med tiden.

Diskussion

De fyra personer som jag har intervjuat har alla varit väl pålästa i ämnet och haft tydliga åsikter om vad de anser i de allra flesta frågor, dock inte i alla. Detta speglar nog det verkliga förhållandet, dvs att alla områden inom frågan om homosexualitet

²⁴ Erixon, Thomas. (2000) Muntlig kommunikation.

²⁵ Johansson, Mats. (2000) Muntlig kommunikation.

²⁶ Nilsson, Stefan. (2000) Muntlig kommunikation.

²⁷ Wiklund, Bengt. (2000) Muntlig kommunikation.

inte är så enkla att ta ställning till, även om man har en klar uppfattning om frågan i stort. Jag blev dock förvånad över att alla tre som tagit ställning i frågan hade haft sin inställning till frågan klar under hela sin verksamhetstid i kyrkan och under debattens gång. Jag hade nog förväntat mig att någon av dem skulle ha ändrat åsikt i frågan under årens lopp, kanske vid en speciell brytpunkt i debatten. Men så var alltså icke fallet. Jag anser det även intressant att de tre som tagit ställning i frågan också säger sig ha mött och lärt känna flera homosexuella, vilket den intervjuperson som inte tagit ställning inte hade gjort. Jag anser dock att det är viktigt att ha tagit ställning och funderat över sin ståndpunkt, även inom specifika områden i frågan om homosexualitet, inte minst om man är präst och möter många människor i sitt arbete som själasörjare.

Det bör finnas plats för flera åsikter inom kyrkan

Skulle man ha en linje i alla frågor då skulle vi ha tusen kyrkor till. Det går inte. I den meningen är ju kyrkan, som bestående av människor, mänsklig och ofullkomlig... Då får man skapa sig en liten sekt. /---/ Man kan ju tycka att man skall ha en linje, det är ju precis som frågan om kvinnliga präster och annat, man nu är det som det är. Vi tycker olika och vi vill hålla ihop ändå. I kyrkan finns det väl en fruktansvärd skala av åsikter.²⁸

Jag har en känsla av att Svenska Kyrkan i en del sådana här frågor inte kan presentera en linje utan att det är ganska vida ramar. Jag tror att i verkligheten så finns det ju inte två linjer utan jag vet inte hur många tusen linjer. Det är en grundfråga. /---/ Jag tycker att kyrkan skall ha en öppenhet i den här frågan och det som bör vara kyrkans linje det är en grundrespekt för att vi kan ha olika ståndpunkter och åsikter. Annars blir det antingen trist eller dubbelmoral. Jag tror att det kommer att fortsätta finnas ett spektrum av åsikter.²⁹

Den här positionen som kyrkan i stort har tagit den tycker jag är, att det skall finnas under det här taket som kyrkan är möjligheter att ha lite divergerade uppfattningar i det här ärendet, det tycker jag är rätt. /---/ Jag tycker att det skall vara tillräckligt högt i tak för att rymma båda riktningarna. Vi har ju i Svenska Kyrkan inget läroämbete som riktigt säger så här är sanningen, det här är rätt och det här är fel.³⁰

Tre av fyra intervjupersoner ger uttryck för att de anser att det är rätt att Svenska Kyrkan har två linjer, som går stick i stäv mot varandra, den sk. huvudlinjen och den sk. alternativlinjen, i frågan om homosexualitet. De tre intervjupersonerna anser att den stora spridningen som finns av åsikter inom Svenska Kyrkan kräver att man har en grundrespekt för varandras ställningstaganden. Det är inte heller viktigt att alla ansluter sig till samma linje, eftersom frågan inte är salighetsberoende och därmed inte gäller kristendomens kärna. Intervjupersonerna påpekar dessutom att de två linjerna i teorin representeras av åtskilliga ”linjer” i praktiken, som alla har olika stöd för sin uppfattning.

²⁸ Erixon, Thomas.

²⁹ Johansson, Mats.

³⁰ Wiklund, Bengt.

Diskussion

En diskussion kring frågan om att Svenska Kyrkan har två linjer som går stick i stäv mot varandra visar två sidor av saken, anser jag. Å ena sidan är det positivt att kyrkan tillåter sina medlemmar att ha en annan åsikt än den som kyrkan huvudsakligen har. Å andra sidan kan två linjer ge ett kluvet intryck, eller intrycket av att kyrkan är för feig för att helt och hållet våga ta ställning i en fråga. Frågan om homosexualitet kan jämföras med den debatt om kvinnliga präster. I denna fråga hade kyrkan under många år två linjer, en liberal och en konservativ, som båda ansågs riktiga enligt Svenska Kyrkans lära. Idag får man dock inte vara motståndare till kvinnliga präster om man vill bli präst i Svenska Kyrkan, vilket innebär att den mer konservativa linjen i denna fråga inte längre anses riktig enligt Svenska Kyrkans lära. Kanske kommer det i framtiden att endast finnas en riktig linje enligt Svenska Kyrkans lära även i frågan om homosexualitet. Vilken av de båda linjerna detta i så fall skulle bli går dock inte att utläsa ur min undersökning. Det tycks mig dessutom som att de två linjerna i frågan om homosexualitet talar förbi varandra i diskussionen p.g.a. olika utgångspunkter för sina argument. Den mer konservativa alternativlinjen har sina utgångspunkter i pliktetiska argument. Den mer liberala huvudlinjen har istället sina utgångspunkter i konsekvensetiska argument. Och aldrig mötas de två.

En bibeltolkningsfråga

Bibeln är ju inte en sån där uppslagsbok om rätt och fel i den här frågan utan det är ju alltid en tolkningsfråga hur man skall förstå. Och hur man då kan, som vissa då, ta vissa bitar och säga att det här det gäller som det står och vissa bitar det säger man att det här kan inte gälla nu. Det är också väldigt lurigt hur man skall tolka de här ställena där det talas om nån slags homosexualitet som ju Paulus skriver, det är ju inte heller alldeles oomtvistat, vad det gäller.³¹

Det är en svår fråga för jag tror att för kyrkan och för prästerna och så aktualiserar det frågan vad man i grunden har för syn på bibeln och bibelordet. Om man kan lyfta Rom. och Kor. ur de här verserna och sätta ner de idag. /---/ Jag menar att man måste se vad det står, sen måste man också se, utan någon slags historisk kunskap om vad som var i samhället på den tiden så tror jag att det är svårt att förstå.³²

Och därför så måste en tänkande kristen idag gå ett steg vidare och fundera över vilken auktoritet har bibelordet i övrigt i mitt liv? Och då märker jag ju det att det är väldigt många kategoriska omdömen på många etiska områden i bibeln som inte är i giltighet längre, t.ex. kvinnans underordning, egendomsgemenskap och andra liknande omdömen. /---/ Men då har jag samtidigt tagit ställning till en bibelsynsfråga, nämligen att bibelordet måste tolkas i varje tid och får aldrig förstås bokstavligt.³³

Jag ser ju bibeln såsom ett tidsdokument där delar utav de moraliska ställningstaganden som tas där är inte applicerbara på nya tider och tider med större kunskap. Jag har väldigt svårt för att hitta argument för ställningstaganden

---

³¹ Erixon, Thomas.

³² Johansson, Mats.

³³ Nilsson, Stefan.

för homosexualitet där. Men jag tycker att min åsikt överensstämmer med bibelns.³⁴

Att läsa i bibeln om homosexualitet, och därigenom bilda sig en uppfattning i frågan, innebär att man samtidigt tar ställning i frågan om hur bibeln skall tolkas. Detta är de fyra intervjupersonerna överrens om. De är också eniga om att bibeln inte kan ses som en uppslagsbok för människorna i vår tid och att man inte kan acceptera bibelorden om homosexualitet som bokstavliga, om man inte samtidigt accepterar övriga bibelord på samma sätt. Detta betyder att de fyra intervjupersonerna väljer en historiskt-kritisk bibelsyn. Trots att intervjupersonerna inte finner några bibelord som tydligt tar ställning för homosexualitet och homosexuella handlingar så anser de tre som intagit en liberalare ställning i frågan att deras uppfattning stämmer överrens med bibelns budskap.

Diskussion

Att frågan om homosexualitet också innebär ett ställningstagande för hur bibelordet skall tolkas är en grundfråga, som i förlängningen ger de två linjerna, huvudlinjen och alternativlinjen. Jag anser att det är mest konsekvent att tolka bibelorden historiskt-kritiskt när man även gör så med bibelorden om exempelvis kvinnans underordning och om egendomsgemenskap. Jag anser även att denna tolkning inte strider mot bibelns budskap som helhet, eller mot Jesu budskap, ”Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv.” (Luk. 10:27) Jag anser dessutom att detta bud är viktigare att följa, eftersom detta inte fördömer någon annan människa, än bibelorden om homosexualitet som inte är fullständigt tydliga i vad de avser.

Homosexualitet är inte naturligt

Jag tycker ju att när det gäller kärleken och sexualiteten så för mig så är det nån slags normalitet att det är en man och en kvinna. Det verkar vara gjort så. /---/ Det verkar ju vara så att normalen är att man och kvinna, /---/ det är de som är skapade för varann, det är de som kan få barn och föra släktet vidare. Men det här att det nu bevisligen finns människor som redan tidigt inte känner den dragningen till det motsatta könet. Då kan man ju undra naturligtvis, hur har Gud tänkt sig det här? Är det meningen det här, var det meningen från början, eller varför är det så här?³⁵

Men homosexualitet är inte det naturliga tillståndet./---/ men jag är tvungen att säga att en homosexuell människa har förlorat en del i det sexuella. Jag har svårt för att säga annat än att sexualdriften är till för människosläktets fortbestånd. Homosexualitet bidrar inte i det avseendet till nya släkten och generationer.³⁶

Diskussionen kring begreppen naturligt – onaturligt har ofta förts i samband med frågan om homosexualitet, inte minst inom kristna kretsar. En vanlig kristen utgångspunkt är att det absolut naturliga som fanns i skapelsen förvrängdes i och med syndafallet, liksom allting annat, som exempelvis vår uppfattningsförmåga som nu påverkas av vår tolkning av verkligheten. Detta innebär att naturligt – onaturligt är subjektiva begrepp, som har olika innebörd för olika människor. Det som är naturligt

³⁴ Wiklund, Bengt.

³⁵ Erixon, Thomas.

³⁶ Wiklund, Bengt.

för den ena kan vara onaturligt för den andra.³⁷ Två av fyra intervjupersoner ger tydligt uttryck för att de anser att homosexualitet inte är naturligt. Båda hänvisar till att två människor av samma kön inte kan få barn och därmed inte föra människosläktet vidare. Detta innebär att de anser att det heterosexuella förhållandet, som kan alstra barn, är det naturliga.

Diskussion

En av intervjupersonerna anser att en homosexuell människa har förlorat något i det sexuella, vilket innebär att det alltså saknas någonting. Detta kan jämföras med att homosexuella ofta beskrivs som att de saknar förmågan att dras till det motsatta könet. Man kan dock vända på saken och se det som att homosexuella har förmågan att älska det egna könet. Den andra intervjupersonen som anser att homosexualitet inte är naturligt, ställer sig frågan hur Gud har tänkt sig detta. Denna frågeställning ger möjlighet till två olika svar. Å ena sidan kan man se homosexualitet som en del av den variationsrikedom som Guds skapelse bjuder. Å andra sidan kan man se homosexualitet som ett misstag i skapelsen. Man kan då fråga sig om det är kärleken eller sexualiteten mellan två människor av samma kön som är misstaget. Eftersom kärlek per definition är någonting gott, Gud är kärlek, kan det därför knappast vara denna som är ett misstag varför det bör vara sexualiteten som är misstaget. Detta leder oss därmed in i den fälla som jag anser att man bör undvika i frågan om homosexualitet, nämligen att debatten blir sexualfixerad. Om dessa två möjligheter till svar på frågan finns, anser jag att man bör välja den som är mest kärleksfull, eftersom man annars är farligt nära att fördöma människor.

Registrerat partnerskap

Det har aldrig kommit nån som har registrerat sitt partnerskap och vill att vi skall ha en välsignelsehandling. Jag har aldrig ställts inför det. Jag kan visst tänka mig att om det är människor som jag känner som är aktiva församlingsbor, människor som är kristna inte bara till namnet utan som känner att det är viktigt att bli välsignade så är det en sak. Men en annan om det kommer ett par som vill testa gränserna och testa kyrkan och göra det för att göra ett jippo av det hela.³⁸

Nu har inte jag varit tillfrågad nån gång att vara präst i en sådan situation så jag har ingen praktisk... Om det kom ett homosexuellt par till mig och frågade så skulle jag säga att jag vill att vi möts och resonerar för att se hur de tänker om det. Det jag vill säkerställa det är att det är ett genuint önskemål och inte en test av kyrkan eller mig, för det kan man inte använda gudstjänster till för att testa om man får eller inte. Det är viktigt att det är ett genuint önskemål.³⁹

Jag har inte tagit ställning till det riktigt än därför att det är ingen som har begärt en sådan akt av mig. Men jag skulle kunna pröva den här principiella inställningen: om det kommer några homosexuella till mig och vill provocera församlingen med sin begäran då ställer jag inte upp. Dvs i nån slags "gay-liberation-anda" provocera fram en offentlighet i församlingen. Det vill jag inte vara med om. Men om det är ärliga kontrahenter och verkligen övertygar mig om

³⁷ Nilsson, Gert (red.). (1988) s 52-53.

³⁸ Erixon, Thomas.

³⁹ Johansson, Mats.

att de vill ha Guds välsignelse över sitt liv tillsammans då skulle jag inte tveka att medverka i en sån akt.⁴⁰

Däremot så gruvar jag mig lite den dagen när någon eventuellt kommer och frågar mig om jag vill ställa upp och förrätta någon slags vigsel utav homosexuella. /---/ Jag skulle kunna tänka mig att efter ett samtal med kontrahenterna och vi kom fram till att de var beredda att säga att det här är egentligen inte ett äktenskap, /---/ men däremot är det ett kärleksförhållande och de vill be om Guds välsignelse över det förhållandet. Om man skulle kunna komma fram till en ömsesidig förståelse av varandras positioner, då skulle jag sannolikt vara med på det.⁴¹

Ingen av de fyra intervjupersonerna har välsignat något homosexuellt par som ingått partnerskap. Alla fyra intervjupersoner uppger att de mycket väl kan tänka sig att delta i en välsignelseakt för ett homosexuellt par, men de ger också ett villkor för denna medverkan. Välsignelseakten får inte ses som ett jippo eller som en test av Svenska Kyrkan, eller prästen, i denna fråga.

Diskussion

Eftersom välsignelse och förbön för ett homosexuellt par ryms inom ramen för enskild själavård kan ingen präst tvingas medverka i en välsignelseakt mot sin vilja. Jag tycker därför att det är mycket positivt att alla fyra präster som jag intervjuat kan tänka sig att välsigna ett homosexuellt par som ingått partnerskap. Jag tycker dock att det är intressant, men inte oskäligt, att de alla sätter som villkor att önskemålet är genuint och att syftet med välsignelsehandlingen inte är att testa kyrkan. Efter vad jag har förstått så är detta villkor på förekommen anledning. Jag anser att en välsignelsehandling skall vara resultatet av en önskan om att få sitt förhållande välsignat av Gud, och inte bara som en anledning till fest. Detta gäller dock inte bara homosexuella par, utan även i allra högsta grad heterosexuella par. Det är dock viktigt att komma ihåg att även om önskemål om en välsignelseakt i syfte att provocera kyrkan eller testa gränser har förekommit, så är många homosexuella kristna och en välsignelse från Gud av partnerskapet därmed av stor betydelse.

Partnerskap är inte ett äktenskap

Jag tycker inte att man skulle kunna kalla det för en vigsel och ett äktenskap. Till äktenskapet hör barnen, vare sig man får några eller inte. Jag är i alla fall inte där idag att jag kan jämställa ett partnerskap med ett äktenskap.⁴²

För mig kan ett homosexuellt parförhållande inte jämföras med ett heterosexuellt äktenskap. /---/ Det är inte ett äktenskap i den betydelse som vi hittills har använt det ordet i. Barnalstring är ett av huvudsyftena i ett äktenskap. /---/ Men barnalstring är ju inte det enda motivet till ett äktenskap, utan det är ju också många andra, t.ex. det närmast främsta gemenskapen. Det skiljer sig ju inte från homosexuella men man bör uppfylla alla de här kriterierna i princip.⁴³

---

⁴⁰ Nilsson, Stefan.

⁴¹ Wiklund, Bengt.

⁴² Erixon, Thomas.

⁴³ Nilsson, Stefan.

I äktenskapets väsen ligger släktets fortplantning och fortbestånd. /---/ Men för mig innebär ordet äktenskap en institution som är avsedd för man och kvinna och har som en uppgift att omhänderha släktets fortbestånd och överlevnad.⁴⁴

Äktenskapets kärna kan sägas vara den ömsesidiga hängivenheten, troheten och barnalstringen. Ordet äktenskap reserveras således av Svenska Kyrkan för man och kvinna. Ett partnerskap kan dock innehålla mycket av det som ett äktenskap innebär, exempelvis kärlek, trohet, inre skydd och trygghet i olika former.⁴⁵ Ett förslag som skall behandlas av kyrkomötet under augusti 2000 föreslår dock att partnerskap skall kunna ingås i kyrkan, under kyrklig auktoritet. Detta skulle i så fall innebära att partnerskapsingåendet får mer av en vigsels karaktär. Tre av intervjupersonerna anser inte att ett homosexuellt partnerskap kan jämföras med ett äktenskap. Den främsta anledningen som förs fram är att homosexuella par inte kan få barn, och att barnen hör äktenskapet till. En av de fyra intervjupersonerna kunde inte svara på frågan om ett homosexuellt partnerskap kan jämföras med ett äktenskap.

Diskussion

Frågan om äktenskap mellan homosexuella är ett av de svårare områdena inom frågan om homosexualitet. Under arbetet med denna uppsats tycker jag mig ha märkt att gränsen för människors liberala inställning går här. Detta gäller även tre av intervjupersonerna. Jag anser att det är bra att det finns en möjlighet för homosexuella att ingå partnerskap och att få sitt förhållande välsignat i en välsignelseakt. Jag anser att det är bra med samhälleliga former för att befästa sin kärlek och sitt förhållande, eftersom detta leder till ökad trygghet för parterna. Jag är dock kritisk till hur ordet äktenskap definieras enligt Svenska Kyrkan. Hängivenhet, trohet och barn kan, i verkligheten, alla ingå i ett homosexuellt partnerskap, men behöver inte nödvändigtvis finnas i ett heterosexuellt äktenskap. Det är visserligen sant att ordet "äktenskap" historiskt har använts om institutionen mellan man och kvinna. Men både samhället och språket är levande och föränderligt, varför detta inte bör vara ett hinder i sammanhanget!

Intervjupersonernas inställning till homosexuellas rätt att ansöka om adoption

Ingen kan hindra dem att skaffa barn på olika sätt i olika constellationer, men om du frågar vad jag tycker om det så tycker jag att det är tveksamt. Jag tycker att det är rimligt, den tanken att barn växer upp med en pappa och en mamma. På många sätt så tror jag inte att barn skulle ha en sämre uppväxtmiljö hos homosexuella, men det beror ju på vad man menar. /---/ Och i den meningen så tror jag att det är viktigt för ett barn att ha en mamma och en pappa att identifiera sig med och spela emot för att själv kunna växa upp till en så hel människa som möjligt. Den möjligheten finns inte i ett homosexuellt förhållande för där finns ju inte en mamma och en pappa.⁴⁶

Jag tycker att homosexuella bör ha rätt att få ansöka om att få adoptera barn. Det här tycker jag är den svåraste frågan inom det här området. Om det finns en möjlighet i samhället så måste den gälla alla människor. Sen hur man handhar

⁴⁴ Wiklund, Bengt.

⁴⁵ Nilsson, Gert (red.). (1988) s 68.

⁴⁶ Erixon, Thomas.

det, det är nästa steg, men jag menar att antingen så får människor ha rätt att ansöka, eller så får de inte ha rätt att ansöka. Man kan inte skilja ut människor.⁴⁷

Jag delar den synen att man bör inte ta ifrån homosexuella de barn som de redan har eller de barn som de har skaffat sig på ett eller annat sätt, men samhället bör inte godta att de skulle ha någon slags rättighet som inte andra har att få barn. Det är för barnens skull. /---/ Jag tror att risken, på många ställen i alla fall skulle vara stor att de här barnen skulle få problem under uppväxten, p.g.a. samhällets åsikter. Jag tror inte att det skulle vara en sämre uppväxtmiljö. Tvärtom många gånger.⁴⁸

Det finns nån slags dubbelhet till min attityd till det här, så jag kan inte ge ett enkelt svar. Dels så tror jag att ett barn som växer upp i en homosexuell familj med homosexuella föräldrar jag tror det kan vara en bra miljö. Jag tror inte särskilt mycket på det här med att det måste vara en tydlig modersbild och en tydlig fadersbild.⁴⁹

Två av intervjupersonerna anser att homosexuella inte bör ha rätt att ansöka om att få adoptera barn. En av de fyra intervjupersonerna anser att homosexuella, liksom andra människor, bör ha rätt att ansöka om adoption. Den fjärde intervjupersonen kunde inte riktigt ta ställning i frågan om homosexuellas rätt att ansöka om adoption. Tre av intervjupersonerna tror dock inte att det skulle vara en sämre uppväxtmiljö för ett barn att växa upp i en homosexuell familj. En intervjuperson är mer tveksam och anför som skäl att ett barn i en homosexuell familj inte har en mamma och en pappa att identifiera sig med. Ett annat skäl som ges för att homosexuella inte bör få ansöka om adoption är att barnen skulle få det svårt i samhället och riskerar att bli utsatta p.g.a. dålig öppenhet och tolerans hos andra människor.

Diskussion

Frågan om homosexuellas rätt att få ansöka om adoption är det andra svåra området i frågan om homosexuella. Även här har jag under arbetet med min uppsats märkt att det går en gräns för människors liberala inställning. Jag anser att lagen om adoption är inkonsekvent. Antag att motivet för att homosexuella par inte får ansöka om adoption är att barnet i det fallet inte får en mamma och en pappa. Detta antagande faller dock på att ensamstående har rätt att ansöka om adoption. Jag anser att det inte kan vara sämre att ha två homosexuella föräldrar än att bara ha en förälder, varför även homosexuella par bör ha rätt att ansöka om adoption. Att få ansöka om adoption är inte detsamma som att få adoptera. Alla människor som ansöker om adoption, heterosexuella som homosexuella, bör dock genomgå den utredning som visar om paret, eller den ensamstående, är lämpliga att bli föräldrar. Dålig öppenhet och låg tolerans i samhället är dock ett svårt problem. Men jag anser att det är viktigt att komma ihåg att det är vi som är samhället och att samhället inte blir öppnare och mer tolerant till en företeelse som inte tillåts av lagen, eller kyrkan. Endast om det på flera olika sätt skapas samhällseliga former, i detta fall för homosexuella att få ansöka om adoption, och även ges stöd för homosexuella familjer, kan samhället bli mer öppet och tolerant.

---

⁴⁷ Johansson, Mats.

⁴⁸ Nilsson, Stefan.

⁴⁹ Wiklund, Bengt.

Har alla rätt till allt?

Men sen är ju också frågan, har alla människor rätt att leva ut allting? Det är precis som barnlösa par. Är det en rättighet att få barn? Inte enligt min uppfattning. Det är ingen mänsklig rättighet att få barn. Det är en gåva och vissa får inte det. Och det är ju också samma då, funderingen då det gäller den homosexuella kärleken. Är det en rättighet att den får ta sig alla konsekvenser?⁵⁰

Där har jag en liten bit kvar att tänka och fundera. Och det har lite att göra med en människas rättighet. På nåt sätt så kan jag känna ibland att det för par är fixerat vid barn.⁵¹

Men däremot så finns det en annan utgångspunkt som är värd att tänka på, och det är den att... Kan jag i alla avseenden göra anspråk på att få ut allt av livet som alla andra får ut? /---/ Men det slår mig ibland att det är som om vi tycker oss kunna göra anspråk på ett i alla avseenden fullkomligt liv på ett sätt som man tänker sig att alla andra har ett fullkomligt liv, även ifall jag inte har begåvats med förutsättningarna till det. /---/ Det är svårt... Jag kan inte ge några tydliga svar.⁵²

Tre av intervjupersonerna ger tydligt uttryck för, om än i ganska försiktiga ordalag, funderingar kring om alla människor har rätt till allting. Detta är i sig en grundläggande fråga som kan gälla många olika företeelser i det mänskliga livet. I detta fall handlar denna rätt framför allt om barn.

Diskussion

Av två anledningar tycker jag att det är intressant att tre av fyra intervjupersoner tog upp sina funderingar kring om alla människor har rätt till allting. Dels var detta intressant eftersom funderingarna kom upp i samband med att vi pratade om homosexuellas rätt att adoptera barn, vilket jag anser visar att det är detta som saken gäller, även om inte alla intervjupersoner sade detta rent ut. Dels tycker jag att detta var intressant eftersom det inte var en fråga som jag ställde, utan att funderingarna kom fram spontant i intervjuerna. Jag förstår grundhållningen att alla människor inte har rätt till allting här i livet. Vissa saker är andra förunnade men inte mig. Men eftersom det i det här sammanhanget handlar om homosexuellas rätt att ansöka om adoption blir jag tveksam till tankegångarna. Jag anser att det finns en risk för att man egentligen menar att ”om man nu är homosexuell så får man stå sitt kast och därmed vara utan barn. Man kan inte både ha kakan och äta den.” Anledningen till min tveksamhet är att det är min uppfattning att väldigt få människor skulle ifrågasätta ett heterosexuellt barnlöst pars önskan och längtan efter att bli föräldrar. Det är dessutom min uppfattning att längtan efter att bli föräldrar, och därmed föra släktet vidare, är den starkaste av alla drifter som många människor har, omöjlig att bortse ifrån eller ens dämpa, vare sig man är hetero- eller homosexuell.

Konsekvenser i verkligheten

Inte ett förbaskade dugg. Det får ju inga konsekvenser förrän det kommer någon till mig, eller som jag möter och det är ju då det får konsekvenser hur jag... /---/

⁵⁰ Erixon, Thomas.

⁵¹ Johansson, Mats.

⁵² Wiklund, Bengt.

Därför är det svårt. Det är lätt att ha teorier. Det är lätt att säga att jag anser si eller så men sen när man möter människor i deras öden och glädjeämnen och sorger så blir det någonting annat. /---/ Jag har små erfarenheter av det här. För mig så är det ju det som ligger mycket närmare och är mycket större problem än det här.⁵³

Svår fråga. Jag försöker att ha nån slags grundhållning till de som jag möter i jobbet. Att så långt det är möjligt inte kategorisera folk. /---/ Jag menar att jag möter i grunden inte cancerpatienter och homosexuella utan jag möter människor.⁵⁴

För några år sedan så var det en körmedlem som bestämde sig för att gå in i en homosexuell parrelation och flytta ihop med sin partner. Då kom han och sa att "Jag får väl sluta i kyrkokören nu." Och då sa jag "Kommer aldrig på fråga, inte av det skälet." /---/ En annan konsekvens har varit för sjukhusprästen Mats Johansson och mig att väldigt klart ställa oss bakom World-AIDS-day, och stödja den både ekonomiskt och med prestige och även upplåta kyrkan för den högtid som World-AIDS-day håller varje år 1 december.⁵⁵

Det får inga konsekvenser.⁵⁶

Två av intervjupersonerna anser att deras inställning till homosexualitet får konsekvenser i arbetet. Båda intervjupersonerna kan dessutom peka på vilka reella konsekvenser inställningen får. De två andra intervjupersonerna anser inte att deras åsikt får någon konsekvens i arbetet som präst. För åtminstone den ena av dessa två beror detta på att han mycket sällan möter homosexuella i sitt arbete.

Diskussion

Det är min bestämda uppfattning att de åsikter som man har får konsekvenser i ens handlingar. Jag anser att det därför är viktigt att vara väl medveten om vilken åsikt man har i aktuella frågor och handla utifrån detta. Om man inte är på det klara över sin uppfattning i olika frågor är det lätt att ens, dolda, fördomar får fritt spelrum i ens handlande. Frågan om homosexualitet är synnerligen aktuell i samhället och inte minst om man har ett arbete där man möter många människor varför frågan bör vara väl värd att fundera över för att man skall bli medveten om vilka konsekvenser ens åsikter får. Jag finner det anmärkningsvärt att de två intervjupersoner som inte tyckte att homosexualitet är naturligt, även om en av de två betecknade sig själv som liberal, är samma två som inte ser några konsekvenser av sina åsikter.

Inga problem med homosexuella präster

Precis som jag tycker att de som är präster som har en partner av motsatt kön skall vara gifta så tycker jag att homosexuella präster som lever i ett förhållande bör ha ingått partnerskap. Jag vet inte vad jag skall svara på om det kan vara problem med en homosexuell präst. Jag menar problem kan det ju vara med vem som helst. Jag tror att en homosexuell kan vara en bra präst.⁵⁷

⁵³ Erixon, Thomas.

⁵⁴ Johansson, Mats.

⁵⁵ Nilsson, Stefan.

⁵⁶ Wiklund, Bengt.

⁵⁷ Erixon, Thomas.

Jag känner någon. Vi arbetar ju inte primärt med vår sexualitet. Jag har aldrig hört talas om heterosexuella präster. /---/ Det är ingen fråga som är nåt problem i grunden. Det kan ju vara enskilda präster som, oavsett vilken kategori man vill stoppa honom eller henne i, som kan göra dumma saker. Man skall följa de ordningar som är och som man har lovat.⁵⁸

Det är inga problem för mig. Homosexualitet eller andra former av sexualitet är över huvud taget inte ett ämne som bör tas upp till behandling i samband med prästvigning. Man bör pröva en präst mycket noga utifrån lämplighetssynvinkel, utifrån tro och annat sånt där, men inte utifrån vederbörandes sexualliv.⁵⁹

Inga problem. Det är uppenbart att det finns delar i en homosexuell personlighet som tillför dess omgivning mycket positivt. Jag har haft homosexuella arbetskamrater på mycket nära håll och det har varit givande.⁶⁰

Den nu avgångne biskopen i Uppsala, Thord Harlin, hade uppfattningen att homosexuella prästkandidater var välkomna till Svenska Kyrkan om de gav ett löfte om att inte leva i ett partnerskap eller på annat sätt leva ut sin homosexualitet.⁶¹ Även dåvarande ärkebiskopen Bertil Werkström ansåg på sin tid att de homosexuella skulle leva i kärlek och vänskap och avhållsamhet.⁶² Detta bör inte minst ha gällt homosexuella präster. Ingen av de personer som jag har intervjuat ser dock några som helst problem med homosexuella präster.

Diskussion

Frågan om homosexuella präster är en viktig fråga då det gäller Svenska Kyrkans syn på homosexuella, eftersom debatten i denna fråga har varit het under åren. Jag tycker att det är mycket positivt att de personer som jag intervjuat inte ser några problem med homosexuella präster. Det är inte sexualiteten, vare sig hetero- eller homo-, som är viktig för att en präst skall vara en bra präst. Jag tror dessutom att en mångfald av olika personligheter, kön, härkomst, sexuell läggning m.m. bland prästerskapet skulle berika Svenska Kyrkan. Enligt min uppfattning är det dessutom både fräckt och onödigt av en biskop att avkräva ett löfte om avhållsamhet från homosexuella präster, eftersom detta knappast skulle göra vederbörande till vare sig en bättre präst eller kristen. Det är dock viktigt att komma ihåg att den positiva inställning som intervjupersonerna i det här arbetet visar kan skilja sig mycket från inställningen hos andra präster, och kanske i andra stift.

Konflikt att var kristen och homosexuell?

Ja, jag tror att det kan föreligga en konflikt i att vara kristen och homosexuell. Vad vi än tycker så, homosexualitet har ju alltid varit i de största grupperna någonting väldigt tabubelagt. Det är klart att det bär ju de flesta av oss med oss.⁶³

Jag tror att det kan bero på lokala förhållanden. Mycket då också om det finns nån tongivande person som är en auktoritet och det är många som gärna är

⁵⁸ Johansson, Mats.

⁵⁹ Nilsson, Stefan.

⁶⁰ Wiklund, Bengt.

⁶¹ Nilsson, Stefan.

⁶² Erixon, Thomas.

⁶³ Erixon, Thomas.

auktoritetsbundna. Och om den här auktoriteten säger att homosexualitet är en synd och en sjukdom som man kan bli befriad ifrån bara man tror tillräckligt mycket på Gud då blir det i en sån församling förhärskande.⁶⁴

Ja, det tror jag att det kan göra för en del homosexuella. Om de nämligen med sin kristna fostran har fått den här synen på bibelordet att det är normgivande och de tror det själva och de är troende, och så småningom visar det sig att de är homosexuella då kan det nog medföra avsevärda problem. Då kan man uppleva det så att man inte är en riktig kristen, kanske måste lämna kyrkan för att man inte passar där. Jag skulle kunna tänka mig att det skulle kunna leda till svåra inre störningar.⁶⁵

Det verkar som de flesta har kommit till försoning... För det är ju ofta så att det finns ett ögonblick av försoning med sin homosexualitet. Har jag kommit fram till att försonas med min homosexualitet då är det nog inget problem att vara kristen. Inte i en normal församling inom Svenska Kyrkan i alla fall.⁶⁶

Tre av fyra intervjupersoner tror att det kan föreligga en konflikt i att vara kristen och homosexuell. Konflikten har sin grund i att homosexualitet sedan gammalt har varit någonting tabubelagt, att man har tolkat bibelordet bokstavligt samt i att auktoriteter, exempelvis tongivande präster i en församling, har ansett att en homosexuell inte kan vara en god kristen och att homosexuella handlingar har varit en synd. Detta kan i sin tur ge svår ångest, och som en av intervjupersonerna påpekar, svåra inre störningar då konflikten mellan den kristna tron och den homosexuella identiteten blir för stor. En av intervjupersonerna tror inte att det föreligger någon större konflikt i att vara kristen och homosexuell.

Diskussion

Frågan om det föreligger en konflikt i att vara kristen och homosexuell är viktig inom området Svenska Kyrkans syn på homosexualitet, eftersom det är här som kyrkans syn på homosexualitet får sina konsekvenser. I vissa fall mycket sorgliga sådana. Flera, främst unga, människor har tagit sitt liv då konflikten mellan den kristna tron och den homosexuella identiteten blivit alltför stor. Jag anser att det är viktigt att man visar att det inom kyrkan finns utrymme för homosexuella, att ämnet inte fortsätter vara tabubelagt, att homosexuella handlingar inte ses som synd, m.m. Jag tror att arbetet mot en större öppenhet har börjat i Svenska Kyrkan, och på sina håll har man kommit riktigt långt. Men under arbetet med denna uppsats så tycker jag mig ha märkt att öppenheten inom detta område bara räcker till en viss gräns, vilket i sig är oroväckande, men därför är det heller inte konstigt att det fortfarande kan föreligga en konflikt i att vara kristen och homosexuell.

Frågan om homosexualitet är ett problem inom kyrkan

Det är ju ett problem för kyrkan eftersom det är ett problem för många människor.⁶⁷

---

⁶⁴ Johansson, Mats.

⁶⁵ Nilsson, Stefan.

⁶⁶ Wiklund, Bengt.

⁶⁷ Erixon, Thomas.

Jag vill ju inte säga att det inte är ett problem. Frågeställningen som sådan är ju ett problem. Om det är ett problem för någon i församlingen, då är det ju också ett församlingens problem. /---/ Så fort en företeelse eller en fråga är ett problem för någon då måste det finnas plats för den personen och åsikten att mötas i ett respektfullt möte. Det är ett maktspråk också att säga att "det här är väl inget att diskutera, det här är ju en självklarhet". Det är nästan på samma sätt som att säga att homosexualitet är fel. I grunden, så länge det finns en i en församling som inte kan leva öppet med sin åsikt, vare sig man är för eller emot, så är det ju ett problem. Det är väl inte det största men ändå så finns det där.⁶⁸

Jag tror att homosexualitet är ett mycket stort problem för kyrkan. Ibland så tänker jag att det här är som ett skarpslipat svärd som går rätt igenom samfundet. /---/ Och vad skulle vi säga om vi fick en ärkebiskop som levde samman med en annan man, eller rent av en kvinnlig ärkebiskop som levde i ett lesbiskt parförhållande och bodde där i ärkebiskopspalatset i Uppsala!? Det skulle bli bråk inom kyrkan. /---/ Ett problem är ju också kyrkopolitiker av den här typen som förnekar problematiken.⁶⁹

Tre av fyra intervjupersoner anser att frågan om homosexualitet, på olika sätt, är ett problem inom Svenska Kyrkan. Det kan dels vara ett problem om en medlem i församlingen känner att han eller hon inte kan leva öppet med sin homosexualitet p.g.a. dålig öppenhet i församlingen. Det kan dels vara ett problem om man inte kan föra en öppen debatt eftersom människor då kan känna sig förtryckta p.g.a. sina åsikter. Det är dessutom ett problem att problematiken i frågan förnekas eftersom detta absolut inte leder till någonting konstruktivt sker i församlingarna.

Diskussion

Jag anser att det är viktigt att man är medveten om att frågan om homosexualitet är ett problem i och för kyrkan, och samhället i övrigt. Jag tycker att det är av största vikt att kyrkan engagerar sig i denna fråga som är ett aktuellt problem i samhället. Människor mördas p.g.a. sin sexuella läggning, och jag anser att kyrkan, tillsammans med andra, har en uppgift i att aktivt och tydligt ta avstånd från detta och annan diskriminering p.g.a. sexuell läggning. Men detta kan bara göras på ett tydligt och konsekvent sätt om man är medveten om att problemen med öppenheten finns även i de egna leden. Det är en del av problemet att tro att man är öppen och liberal och därmed inte har några fördomar inom kyrkan, när öppenheten bara räcker till en viss gräns. Detta visar inte minst tanken på en lesbisk ärkebiskop som en av intervjupersonerna presenterade. Det skulle bli bråk inom kyrkan.

---

⁶⁸ Johansson, Mats.

⁶⁹ Nilsson, Stefan.

Avslutande diskussion

Efter avslutat arbete är jag mycket nöjd med den undersökning som jag genomfört, den metod som jag använt och de resultat som jag fått fram. Jag är nöjd över mitt val att ställa både övergripande och mer ingående frågor till intervjupersonerna. Detta gjorde att det dels var intervjupersonernas egna funderingar och tankar som fick fritt spelrum i intervjun. Jag tycker dock att det hade varit ännu mer intressant om jag hade haft möjlighet att intervjua flera representanter för Svenska Kyrkan, eller kanske även för andra kyrkor och samfund, samt kartlägga debatten kring Ecce Homo, vilket det dock inte fanns möjlighet till p.g.a. arbetets omfång. Jag är mycket tacksam över att personerna som jag intervjuade var så väl pålästa inom ämnet och inte minst för att de hade förberett sig så väl inför intervjuerna genom att i förväg fundera kring den övergripande frågan som intervjun kom att handla om. Jag vill med detta rikta mitt varma tack till intervjupersonerna Thomas Erixon, Mats Johansson, Stefan Nilsson och Bengt Wiklund.

Den fenomenografiska metod med vilken jag har genomfört denna undersökning har visat sig vara ett utmärkt sätt för att analysera intervjuer. Jag upplevde till en början en stor svårighet i att välja ut de kategorier som skall tas upp till behandling, men vid närmare eftertanke gav dessa sig själva på flera sätt.

Jag anser att jag har fått reda på det som var min intention med uppsatsen med den forskningsmetod som valdes. Jag har alltså behållit fokus för undersökningen genom arbetets gång. Detta innebär att validiteten i undersökningen bör vara relativt hög. Reliabiliteten i undersökningen kan dock diskuteras. Jag anser att det är svårt att mäta människors åsikter, speciellt inom ett svårt område som detta, eftersom dessa inte alltid är entydiga, vilket kan vara svårt att visa i en sån här undersökning. Jag har dock gjort mitt bästa för att noggrant återge intervjupersonernas tankar och funderingar inom de kategorier som jag valt ut. Därför anser jag att även reliabiliteten bör vara relativt hög.

Intervjupersonernas inställning till homosexualitet varierar något, och framför allt varierar deras inställning till de olika frågorna, såsom äktenskap, adoption, Svenska Kyrkans officiella hållning, m.fl., inom området homosexuella och homosexualitet. Detta tycker jag är mycket intressant. Mitt syfte var att undersöka Svenska Kyrkans syn på homosexualitet. Eftersom Svenska Kyrkan inte har någon entydig hållning har detta å ena sidan varit ett omöjligt uppdrag, å andra sidan kan mina intervjupersoners olika åsikter med fördel sägas vara exempel på Svenska Kyrkans syn på homosexualitet. Min undersökning har därmed uppfyllt syftet och diskussion och slutsatser kring dessa har återgivits under varje kategori.

Det är framför allt två slutsatser som jag skulle vilja dra i den avslutande diskussionen. Jag vill först och främst säga att jag anser att det är av största vikt att representanter för Svenska Kyrkan noggrant tänker igenom sina ståndpunkter i frågan om homosexualitet. Området är inte helt oproblematiskt och detta gör det än viktigare att vara helt på det klara med sina åsikter. De åsikter som man har speglas i ens handlingar, även om man inte är medveten om dem. I ett arbete där man möter många människor och deras liv är detta därför viktigt. Den största lärdomen som jag gjort under detta arbete är dock att man måste vara konsekvent i sina åsikter. Många människor, som inte tänkt igenom frågorna så noga, tror sig vara liberala, men i

verkligheten sträcker sig liberaliteten endast till en viss gräns. Jag anser att om jag ser mig själv som liberal då måste jag också acceptera homosexuella och homosexuellas rättigheter i samhället helt och hållet. Jag kan då inte säga att jag inte anser att homosexuella bör få gifta sig, eller få ansöka om adoption, för då är jag inte liberal. Jag anser att om man inte friar helt, så faller man. Detta är viktigt för alla människor, men inte minst för representanter för Svenska Kyrkan.

Sammanfattning

Homosexualitet har funnits i alla tider och i alla kulturer. Detta visar bl.a. berättelser från antikens Grekland där homosexuella relationer mellan män var det ideala kärleksförhållandet. Orden ”homosexualitet” och ”homosexuell” började dock inte användas förrän under 1800-talet. Detta innebär att användandet av orden ”homosexualitet” och ”homosexuell” i bibeln innebär kronocentrism eftersom det värde och den innebörd som vi i vår tid lägger i ”homosexuell” och ”homosexualitet” inte är desamma som då bibeln skrevs.

Det finns två olika sätt att tolka bibelordet på, fundamentalistiskt eller historiskt-kritiskt. Den fundamentalistiska bibeltolkningen innebär att man anser att varje ord i bibeln skall råda för alla människor i alla tider. Den historiskt-kristiska bibeltolkningen innebär att man även ser till det historiska sammanhang då bibeln skrevs. Vilken bibelsyn man har spelar stor roll i frågan vad man anser att bibeln säger om homosexualitet på de ställen där det omtalas i både GT och NT.

I Sverige har homosexualitet länge varit tabu, inte minst inom kyrkliga kretsar, även sedan homosexualitet inte längre sågs som brottslig handling, 1944, eller sjukdom, 1979. De homosexuellas situation i samhället har långsamt förbättrats under senare delen av 1900-talet. Sedan 1995 får homosexuella par registrera sitt partnerskap och har därmed samma juridiska och ekonomiska rättigheter som ett gift heterosexuellt par. Homosexuella par som registrerat sitt partnerskap har även möjligheten att få sitt förhållande välsignat i kyrkan under en välsignelseakt. Homosexuella par har dock inte rätt att ansöka om adoption.

Min undersökning består av följande kategorier:

Intervjupersonernas inställning till homosexualitet

Tre av fyra intervjupersoner ansluter sig till den sk huvudlinjen. Den fjärde intervjupersonen kan inte beteckna sig själv som varken konservativ eller liberal. Det är dock tydligt att ingen av de fyra intervjupersonerna anser att detta är en oproblematisk fråga. Ingen av de intervjupersoner som klart har tagit ställning har ändrat åsikt i frågan under sin tid som präst. Frågan har dock lyfts fram med tiden. Jag anser att det är intressant att de tre som tagit ställning i frågan också säger sig ha mött och lärt känna flera homosexuella. Jag anser att det är viktigt att ha tagit ställning och funderat över sin ståndpunkt, även inom specifika områden i frågan om homosexualitet, inte minst i egenskap av präst som möter många människor i sitt arbete.

Det bör finnas plats för flera åsikter inom kyrkan

Tre av fyra intervjupersoner ger uttryck för att de anser att det är rätt att Svenska Kyrkan har två linjer, som går stick i stäv mot varandra, den sk. huvudlinjen och den sk. alternativlinjen, i frågan om homosexualitet. Detta eftersom de två linjerna i teorin representeras av åtskilliga ”linjer” i praktiken, som alla har olika stöd för sin uppfattning. En diskussion kring frågan om att Svenska Kyrkan har två linjer som går stick i stäv mot varandra visar två sidor av saken, anser jag. Å ena sidan är det positivt att kyrkan tillåter sina medlemmar att ha en annan åsikt än den som kyrkan huvudsakligen har. Å andra sidan kan två linjer ge ett kluvet intryck, eller intrycket av att kyrkan är för feg för att helt och hållet våga ta ställning i en fråga. Det tycks mig

som att de två linjerna i frågan om homosexualitet talar förbi varandra i diskussionen p.g.a. olika utgångspunkter för sina argument. Den mer konservativa alternativlinjen har sina utgångspunkter i pliktetiska argument. Den mer liberala huvudlinjen har istället sina utgångspunkter i konsekvensetiska argument.

En bibeltolkningsfråga

Att läsa i bibeln om homosexualitet, och därigenom bilda sig en uppfattning i frågan, innebär att man samtidigt tar ställning i frågan om hur bibeln skall tolkas. Detta är de fyra intervjupersonerna överens om. De är också eniga om att bibeln inte kan ses som en uppslagsbok för människorna i vår tid och att man inte kan acceptera bibelorden om homosexualitet som bokstavliga, om man inte samtidigt accepterar övriga bibelord på samma sätt. Bibeltolkningsfrågan ger i förlängningen de två linjerna, huvudlinjen och alternativlinjen. Jag anser att det är viktigare att följa kärleksbudet i bibeln, eftersom detta inte fördömer någon annan människa, än bibelorden om homosexualitet som inte är fullständigt tydliga i vad de avser.

Homosexualitet är inte naturligt

Diskussionen kring begreppen naturligt – onaturligt har ofta förts i samband med frågan om homosexualitet, inte minst inom kristna kretsar. Två av fyra intervjupersoner ger tydligt uttryck för att de anser att homosexualitet inte är naturligt. Båda hänvisar till att två människor av samma kön inte kan få barn och därmed inte föra människosläktet vidare. En av intervjupersonerna anser att en homosexuell människa har förlorat något i det sexuella, vilket innebär att det alltså saknas någonting. Den andra intervjupersonen som anser att homosexualitet inte är naturligt, ställer sig frågan hur Gud har tänkt sig detta. Denna frågeställning ger möjlighet till två olika svar. Av de två möjligheterna till svar på frågan som finns, anser jag att man bör välja den som är mest kärleksfull, eftersom man annars är farligt nära att fördöma människor.

Registrerat partnerskap

Ingen av de fyra intervjupersonerna har välsignat något homosexuellt par som ingått partnerskap. Alla fyra intervjupersoner uppger att de mycket väl kan tänka sig att delta i en välsignelseakt för ett homosexuellt par, men de ger också ett villkor för denna medverkan. Välsignelseakten får inte ses som ett jippo eller som en test av Svenska Kyrkan, eller prästen, i denna fråga. Jag tycker att det är intressant, men inte oskäligt, att de alla sätter som villkor att önskemålet är genuint och att syftet med välsignelsehandlingen inte är att testa kyrkan. Det är dock viktigt att komma ihåg att även om detta har förekommit, så är många homosexuella kristna och en välsignelse från Gud av partnerskapet därmed av stor betydelse.

Partnerskap är inte ett äktenskap

Äktenskapets kärna kan sägas vara den ömsesidiga hängivenheten, troheten och barnalstringen. Ordet äktenskap reserveras således av Svenska Kyrkan för man och kvinna. Tre av intervjupersonerna anser inte att ett homosexuellt partnerskap kan jämföras med ett äktenskap. Den främsta anledningen som förs fram är att homosexuella par inte kan få barn, och att barnen hör äktenskapet till. En av de fyra intervjupersonerna kunde inte svara på frågan om ett homosexuellt partnerskap kan jämföras med ett äktenskap. Jag är dock kritisk till hur ordet äktenskap definieras enligt Svenska Kyrkan. Hängivenhet, trohet och barn kan, i verkligheten, alla ingå i ett homosexuellt partnerskap, men behöver inte nödvändigtvis finnas i ett

heterosexuellt äktenskap. Det är visserligen sant att ordet "äktenskap" historiskt har använts om institutionen mellan man och kvinna. Men både samhället och språket är levande och föränderligt, varför detta inte bör vara ett hinder i sammanhanget!

Intervjupersonernas inställning till homosexuellas rätt att ansöka om adoption

Två av intervjupersonerna anser att homosexuella inte bör ha rätt att ansöka om att få adoptera barn. En av de fyra intervjupersonerna anser att homosexuella bör ha rätt att ansöka om adoption. Den fjärde intervjupersonen kunde inte riktigt ta ställning i frågan. Jag anser att lagen om adoption är inkonsekvent och att samhället bara kan bli mer öppet och tolerant om vi gör det så.

Har alla rätt till allt?

Tre av intervjupersonerna ger tydligt uttryck för funderingar kring om alla människor har rätt till allting. Detta är i sig en grundläggande fråga som kan gälla många olika företeelser i det mänskliga livet. I detta fall handlar denna rätt framför allt om barn. Jag anser att det är intressant att tre av fyra intervjupersoner tog upp sina funderingar kring om alla människor har rätt till allting. Dels var detta intressant eftersom funderingarna kom upp i samband med att vi pratade om homosexuellas rätt att adoptera barn. Jag anser att det finns en risk för att man egentligen menar att "om man nu är homosexuell så får man stå sitt kast och därmed vara utan barn." Anledningen till min tveksamhet är att det är min uppfattning att väldigt få människor skulle ifrågasätta ett heterosexuellt barnlöst pars önskan och längtan efter att bli föräldrar.

Konsekvenser i verkligheten

Två av intervjupersonerna anser att deras inställning till homosexualitet får konsekvenser i arbetet. De två andra intervjupersonerna anser inte att deras åsikt får någon konsekvens i arbetet som präst. För åtminstone den ena av dessa två beror detta på att han mycket sällan möter homosexuella i sitt arbete. Jag anser att de åsikter som man har får konsekvenser i ens handlingar, varför det är viktigt att vara väl medveten om vilken åsikt man har i aktuella frågor och handla utifrån detta, annars är det lätt att ens, dolda, fördomar får fritt spelrum i ens handlande. Inte minst om man har ett arbete där man möter många människor. Jag finner det anmärkningsvärt att de två intervjupersoner som inte tyckte att homosexualitet är naturligt, även om en av de två betecknade sig själv som liberal, är samma två som inte ser några konsekvenser av sina åsikter.

Inga problem med homosexuella präster

Ingen av de personer som jag har intervjuat ser några som helst problem med homosexuella präster. Frågan om homosexuella präster är en viktig fråga då det gäller Svenska Kyrkans syn på homosexuella, eftersom debatten i denna fråga har varit het under åren. Jag tycker att det är mycket positivt att de personer som jag intervjuat inte ser några problem med homosexuella präster. Jag tror att en mångfald av olika personligheter, kön, härkomst, sexuell läggning m.m. bland prästerskapet skulle berika Svenska Kyrkan.

Konflikt att vara kristen och homosexuell?

Tre av fyra intervjupersoner tror att det kan föreligga en konflikt i att vara kristen och homosexuell. Konflikten har sin grund i att homosexualitet sedan gammalt har varit någonting tabubelagt, att man har tolkat bibelordet bokstavligt samt i att auktoriteter, exempelvis tongivande präster i en församling, har ansett att en homosexuell inte kan

vara en god kristen och att homosexuella handlingar har varit en synd. En av intervjupersonerna tror inte att det föreligger någon större konflikt i att vara kristen och homosexuell. Frågan är viktig eftersom det är här som kyrkans syn på homosexualitet får sina konsekvenser. Jag tycker mig ha märkt att öppenheten inom detta område bara räcker till en viss gräns, vilket i sig är oroväckande, men därför är det heller inte konstigt att det fortfarande kan föreligga en konflikt i att vara kristen och homosexuell.

Frågan om homosexualitet är ett problem inom kyrkan

Tre av fyra intervjupersoner anser att frågan om homosexualitet, på olika sätt, är ett problem inom Svenska Kyrkan. Jag anser att det är viktigt att man är medveten om att frågan om homosexualitet är ett problem i och för kyrkan, och samhället i övrigt. Jag tycker att det är av största vikt att kyrkan engagerar sig i denna fråga som är ett aktuellt problem i samhället. Människor mördas p.g.a. sin sexuella läggning, och jag anser att kyrkan, tillsammans med andra, har en uppgift i att aktivt och tydligt ta avstånd från detta och annan diskriminering p.g.a. sexuell läggning. Det är en del av problemet att tro att man är öppen och liberal och därmed inte har några fördomar inom kyrkan, när öppenheten bara räcker till en viss gräns.

I min avslutande diskussion drog jag slutsatsen att det breda spektrum av åsikter i olika frågor inom området homosexualitet som min undersökning givit, med största sannolikhet speglar några av desamma som finns bland övriga verksamma inom Svenska Kyrkan, dock bara en bråkdel av dem. Jag drog även följande två slutsatser: Det är viktigt att vara medveten om sina åsikter och ställningstaganden, eftersom det annars är lätt att, dolda, fördomar får fritt spelrum i ens handlande. Jag anser också att om man inte friar helt, så fäller man. Detta innebär att man kan inte vara liberal bara till en viss gräns. För att det skall vara meningsfullt måste man vara helt liberal, eller också inte alls!

Källförteckning

Otryckta källor:

Erixon, Thomas. (2000) Muntlig kommunikation.

Johansson, Mats. (2000) Muntlig kommunikation.

Nilsson, Stefan. (2000) Muntlig kommunikation.

Wiklund, Bengt. (2000) Muntlig kommunikation.

Tryckta källor:

Ahlström, Gabriella.

Ecce Homo – berättelsen om en utställning.

Albert Bonniers förlag

1999

Bibeln

EFS förlaget

Uppsala

1990

Fagerberg Holsten (red.)

De homosexuella och kyrkan

Verbum

Stockholm

1974

Nilsson, Gert (red.). m.fl.

En fråga om kärlek. Homosexuella i Kyrkan.

Verbum

Stockholm

1988

Näs, Per Yngve. Hagenberg, Olle. Gottfridsson, Johannes.

Homosexualitet och Bibeln.

EKHO-Stockholm

Stockholm

1985

SOU 1984:63.

Homosexuella och samhället.

Betänkande av utredningen om homosexuellas situation i samhället.

Stockholm

Svenska kyrkans utredningar 1994:8

Kyrkan och homosexualiteten.

Rapport från en arbetsgrupp.

Stockholm

Bilaga 1

Thomas Erixon

Jag heter Thomas Erixon, präst i Heliga Trefaldighets församling sedan 10 år. Jag har varit präst i totalt 20 år. Jag är 46 år.

K: Vilken av de båda linjerna, huvudlinjen eller alternativlinjen, tillhör du?

T: Det är ingen liten fråga, det är det som är hela stora frågan. Det första är ju själva grundfrågan: vad är det vi pratar om? Det är ju ganska väsentligt tycker jag. Homosexualitet och homosexuella handlingar, vad är det? För mig är sexualiteten något mycket viktigt och något mycket fint och är grundläggande i det mänskliga livet och är med i allt. Det är en del av kärleken, och är ju på så sätt per definition någonting gott. Det blir så ytligt och billigt när man börjar tala om homosexuella. Vi talar ju nästan aldrig om oss själva som heterosexuella. Det blir så sexuellt, sexualfixerat och fysiskt på något sätt. Det är det jag tycker är svårt för man hamnar lätt snett från början. Våra liv bygger på vänskap och kärlek och närhet, det behöver vi för att kunna leva, alla människor, och det finns med från början hos oss. Jag värjer mig lite mot frågan, är du liberal eller är du konservativ? Till vad då? I så fall vill jag ha det noggrant utrett till vad? Jag kan inte svara. Jag vet inte ens om jag har läst utredningen "Kyrkan och homosexualiteten". Jag har läst den här första som Holsten Fagerberg gjorde om kyrkan och de homosexuella. Det är ganska länge sen för det var under min utbildningstid. Kan det ha varit under slutet av 70-talet eller nåt sånt där. Det var ju första gången som man riktigt på allvar tog tag i frågan. Och första gången som jag över huvud taget mötte eller talade med några som jag visste var homosexuella, det var sista terminen på teologen som jag träffade de här från gruppen kristna homosexuella. Jag har ju träffat väldigt få under mina 20 år som präst. Ytterligt få som jag har talat med så här då jag har vetat om att de är homosexuella. Därför är det svårt. Det är lätt att ha teorier. Det är lätt att säga att jag anser att det är si eller så men sen när man möter människor i deras öden och glädjeämnen och sorger så blir det någonting annat. Jag tycker ju att när det gäller kärleken och sexualiteten så för mig så är det nån slags normalitet att det är en man och en kvinna. Det verkar vara gjort så.

K: Har du ändrat åsikt i frågan?

T: Jag tror att det är så här som med väldigt många frågor att ju äldre man blir, ju fler erfarenheter man får, ju fler människor man möter, desto mindre självsäker och stor i käften blir man. Så är det, det är ju helt klart. När jag var ung och aldrig träffade någon homosexuell, det är ju 25 år sen. Det har ju hänt våldsamma saker sen dess och då var det ju någonting väldigt främmande. Det är ju som första gången, jag minns första gången då jag var barn och såg en neger, som man sa då, en svart människa gå på gatan, det var exotiskt. Trots att jag inte är 100 år. Det är klart att man förändras och att ens åsikter förändras och när man då börjar möta en och annan som då har problem med sin identitet och sin sexuella identitet och det ställer till trassel då är det inte så lätt att vara så självklar. Som kristen så lär man sig ju, och känner att kärleksbudet är det som går överallt, det är det som måste genomsyra och det är det som inte skadar mig själv eller nån annan. Och sen då så måste man se på de olika fallen hur det är med det sas. Så visst kan man säga att då jag var yngre, under min utbildningstid och så, så var det här med homosexualitet ingenting som man riktigt

funderade så mycket på. Det var inte aktuellt och kom det upp så visst tyckte man väl att det verkade väl helt emot naturen.

K: Vad stödjer du din åsikt på?

T: Jag tycker det är svårt alltså för vad är det man är emot? Nu är det ju så då att det bevisligen finns människor av samma kön som lever tillsammans och hyser som det verkar liknande kärleks känslor till varandra som i ett heterosexuellt förhållande. Och då är ju frågan, hur förhåller man sig till dem då? Det första är väl att... jag menar jag kan ju tycka si eller så men som kristen eller som församlingspräst så kan jag ju inte tycka någonting till andra som står utanför församlingen eller så. Var och en har ju ansvar för sitt eget liv, men jag har ju ännu inte varit med om... Om det kom ett par församlingsbor här eller någon som jag känner efter 10 år här och undrar med mig om jag kan acceptera... alltså det är då... det är bara teorier för mig som det är nu och jag har ju svårt att så där rakt utav fördöma någonting som ju verkar handla om kärlek. Alltså om man talar om bastuklubbar eller nån slags avskalad, då är det ju knappast fråga om nån slags sexualitet heller längre. Då är ju det lika fel som bastuklubbar för heterosexuella par. Alltså där man förstör sexualiteten som en del av kärleken. Men om två människor av samma kön vill dela sitt liv, bo tillsammans så har jag svårt att känna att jag bara så där enkelt säga att det är fel. Jag tycker inte att man kan... Bibeln är ju inte nån sån där uppslagsbok om rätt och fel i den frågan utan det är ju alltid en tolkningsfråga hur man skall förstå. Och hur man då kan, som vissa då, ta vissa bitar och säga att det här det gäller som det står och vissa bitar det säger man att det här kan inte gälla nu. Det är också väldigt lurigt hur man skall tolka de här ställena där det talas om nån slags homosexualitet som ju Paulus skriver, det är ju inte heller alldeles oomtvistat, vad det gäller. Om det gäller typ bastuklubbar eller om det gäller lugna, fina förhållanden. Så jag tycker inte alls att det är så enkelt att säga, men det är klart att jag inte jämför det med ett äktenskap, det är inte jämfällt som ett äktenskap. På så sätt när det kommer till frågan om barn och så här.

K: Vilka konsekvenser får din åsikt i ditt arbete som präst?

T: Inte ett förbaskade dugg. Det får ju inga konsekvenser förrän det kommer någon till mig, eller som jag möter och det är ju då det får konsekvenser hur jag... Men annars kan jag väl inte riktigt se...

K: Vad anser du om välsignelseakten för homosexuella?

T: Jag vet inte vad jag tycker om att det finns en välsignelseakt för homosexuella. Jag kan ju... Guds välsignelse kan man ju be om i alla situationer, nästan. Men det är ju samma där, det är en helt teoretisk fråga för mig. Det har aldrig kommit nån som har registrerat sitt partnerskap och vill att vi skall ha en välsignelsehandling. Jag har aldrig ställts inför det. Jag kan visst tänka mig att om det är människor som jag känner som är aktiva församlingsbor, människor som är kristna inte bara till namnet utan som känner att det är viktigt att bli välsignade så är det en sak. Men en annan om det kommer ett par som vill testa gränserna och testa kyrkan och göra det för att göra ett jippo av det hela. Jag tror inte att det är omöjligt. Jag kan visst tänka mig att vi har nån form av gemensam andakt och att man ber om Guds välsignelse över deras liv. Jag tycker inte att man skulle kunna kalla det för en vigsel och ett äktenskap. Till äktenskapet hör barnen, vare sig man nu får några barn eller inte. Jag är i alla fall inte där idag att jag kan jämföra ett partnerskap med ett äktenskap. Att man har alltså ett samhälleligt officiellt registrering av partnerskap, som en acceptans som en legal sak vad det gäller juridiska frågor vad det gäller ägodelar och rättigheter och skyldigheter.

Det tycker jag är helt riktigt att samhället reglerar under sådana former, och att vi kan ha kyrkliga akter och välsignelsehandlingar, men jag kan inte se det som ett äktenskap.

K: Kan man skilja på en människas känslor/identitet och handlingar?

T: Ja, visst kan man skilja på känslor, identitet och handling. Det har vi väl i alla tider sagt i kyrkan att en människa som begår en stor synd, ett stort brott eller nåt, kan man självklart fördöma det som är gjort och se att det är verkligen fel, men ändå acceptera och förlåta personen och ge personen nya möjligheter. Det kan man ju naturligtvis i och för sig göra. Det är klart att tycker man att homosexualitet... det var ju också vad förre biskopen Beril Werkström sa på sin tid, som också blev uppmärksammat. Han gav ett evangeliskt råd till de kristna att de homosexuella skulle leva i kärlek och vänskap och avhållsamhet. Det är ju ett val. Det finns ju präster som är homosexuella, och som har talat om det för sin biskop, fast de har valt att leva utan familj eller utan partner. Och som sådana naturligtvis har blivit accepterade som präster.

K: Vad anser du om homosexuella präster?

T: Precis som jag tycker att de som är präster som har en partner av motsatt kön skall vara gifta så tycker jag att homosexuella präster som lever i ett förhållande bör ha ingått partnerskap. Jag vet inte vad jag skall svara på om det kan vara problem med en homosexuell präst. Jag menar problem kan det ju vara med vem som helst. Jag tror att en homosexuell kan vara en bra präst. Jag tror inte att det är nån skillnad så på homosexuella och heterosexuella. De är ju inte komna från nån annan planet utan det är ju samma människor, samma kött och blod. Men nånting har hänt som man kan fundera, och som jag tycker man kan känna sig osäker över. Det verkar ju vara så att normalen är att man och kvinna, den relationen, det är ju den totalt förkrossande majoriteten på hela jorden, att det är man och kvinna och det är de som är skapade för varann, det är de som kan få barn och föra släktet vidare. Men det här att det nu bevisligen finns människor som redan tidigt inte känner den dragningen till det motsatta könet. Då kan man ju undra naturligtvis, hur har Gud tänkt det här? Är det meningen det här, var det meningen från början, eller varför är det så här? Jag är inte beredd att ha nåt uttalande om det här med genuin eller inte genuin homosexualitet, för jag tycker inte att jag greppar det tillräckligt. Men det verkar ju som att det finns... Sexualiteten formas ju under tonåren och ibland verkar det ju vara att nån träffar en partner tidigt, innan det riktigt är färdigformat, men sen efter ett antal år då så kommer det ändå fram att det fanns en annan läggning i botten. Då verkar det ju som att det här är nåt som finns med redan från början, från det att man föds, och då är ju frågan är det liksom en skada då i Guds skapelse som en del säger, eller är det en del av variationen i Guds fråga. Det är ingen enkel fråga. Skriften säger ju också: Gud är kärlek. Och Gud är ju all kärleks källa och kärlek är ju per definition nåt som är gott. Då är ju frågan, den kärlek som en människa kan känna, till om det är en människa av det andra könet eller det egna könet, skulle den då vara ond då den riktar sig till det egna könet och god då den riktar sig till det andra? Det känns ju konstigt att tro. Men sen är ju också frågan, har alla människor rätt att leva ut allting? Det är precis som barnlösa par. Är det en rättighet att få barn? Inte enligt min uppfattning. Det är ingen mänsklig rättighet att få barn. Det är en gåva och vissa får inte det. Och det är ju också samma då, funderingen då det gäller den homosexuella kärleken. Är det en rättighet att den får ta sig alla konsekvenser.

K: Vad anser du om homosexuellas rätt att ansöka om adoption?

T: Jag tycker det ju är tveksamt att... förut så fick ju inte ensamstående heterosexuella ansöka om adoption. Därför att man menade då grundläggande att ett barn har rätt till en far och en mor. Och det tycker jag nog att det ligger mycket i. Det ligger i det här att man till varje pris måste ha barn, och har man då inte en partner så måste man i alla fall ha ett barn för att livet skall se så där fullbordat ut på nåt sätt, och jag tycker inte att det är riktigt riktigt. Jag tycker alltså... jag är inte beredd att säga att jag tycker att det är riktigt att homosexuella par... jag menar det ingen kan hindra dem att skaffa barn på olika sätt i olika konstellationer, men om du frågar vad jag tycker om det så tycker jag att det är tveksamt. Jag tycker att det är rimligt. Den tanken att barn växer upp med en pappa och en mamma. På många sätt så tror jag inte att barn skulle ha en sämre uppväxtmiljö hos homosexuella, men det beror ju på vad man menar. Man kan ju alltid ta fram väldigt dåliga förhållanden, men för det första så har det ju visat sig i all forskning att det betyder oerhört mycket med kontakten med sina biologiska föräldrar. Det ser man ju också hur barnpsykiatriska till varje pris nästan ibland inte vill, även om barn har dåliga hemförhållanden, skilja dem från föräldrarna, därför att det är så betydelsefullt i ens liv att ha den här kontakten med en mamma och en pappa. Och i den meningen så tror jag att det är viktigt för ett barn att ha en mamma och en pappa att identifiera sig med och spela emot för att själv kunna växa upp till en så hel människa som möjligt. Den möjligheten finns inte i ett homosexuellt förhållande för där finns ju inte en mamma och en pappa. Det ligger ju i linje med att jag inte tycker att det är ett äktenskap. Det är inte jämställt så, tycker jag.

K: Vilken ställning tycker du att kyrkan bör ha i frågan, huvudlinjen, alternativlinjen eller båda?

T: Skulle man ha en linje i alla frågor då skulle vi ha tusen kyrkor till. Det går inte. I den meningen är ju kyrkan, som bestående av människor, mänsklig och ofullkomlig... Då får man skapa sig en liten sekt. Det är ju det som utmärker sekter att man tycker exakt lika och sluter sig ut ifrån omvärlden. Det tror jag inte på. I kyrkan har man väl dessutom alltid skilt på frågors dignitet. Vad som är salighetsberoende och inte. Man kan ju ha mycket olika åsikter och säger att du kan vara en god moderat eller en god socialdemokrat och vara kristen och medlem i församlingen för det. Det finns ett stort utrymme, men det är klart att det finns gränser också för vad man kan kalla en kristen kyrka, men det har ju mer att göra med vem Gud är och vem Kristus är. Vad det är som konstituerar tron. Att vi människor är som vi är det hör ju till jordelivet. Man kan ju tycka att man skall ha en linje, det är ju precis som frågan om kvinnliga präster och annat, men nu är det som det är. Vi tycker olika och vi vill hålla ihop ändå. I kyrkan finns det väl en fruktansvärd skala av åsikter. Om du nu frågar bisoparna, eller kyrkomötet, eller kyrkoråden i församlingarna, eller alla de 85% som tillhör Svenska Kyrkan, då har du väl ett väldigt brett spektra.

K: Hur normgivande tror du att kyrkan är i den här frågan?

T: Det är svårt att säga hur stor normgivande roll kyrkan har i den här frågan. Många gånger är ju folket mer konservativa än vad kyrkan är. Det kan man se i många organisationer att när man talar om de breda folklagren att det finns en... därför att det är saker som man inte har mött och bearbetat. Om du går ut i Strömsbro här och frågar församlingsborna, de flesta har ju aldrig mött en homosexuell, pratat eller lärt känna nån som har varit öppet homosexuell och pratat och fått höra lite hur det är. Eller det är klart att man känner nån, men man vet inte om det. Det finns ju många som känner en sån inriktning i sitt liv som inte ger uttryck för det. Det är ju svårt också för det finns inte antingen hetero- bi eller homosexuell, utan det är ju en fruktansvärt

glidande skala. Där det här som gäller kärleken och den dragning som man känner och ens känsloliv, där finns ju alla variationer, därför att det finns med hos alla människor mer eller mindre. Sexualiteten och kärleken är ju ett och grundläggande för livet och där finns ju de här olika känslorna med hos väldigt många människor. Det har ju alltid funnits, det kan man ju se genom århundraden i historien. Jag menar, man minns ju när man var liten, det var ju väldigt vanligt och accepterat att två ungmöer delade lägenhet. Det var ju väldigt vanligt och t.o.m. förr i tiden gick armkrok på stan. Det kan man ju undra vad var många av dem förhållandena var för nåt. Hur skall man definiera dem? Och hur gick de tillväga i sina sexuella, eller kärleksrelationer. Det är det där som blir så knepigt tycker jag när man börjar tala om, vad är homosexuella handlingar. Är det när man penetrerar anus med en stav, eller är det två män som älskar bakvägen, eller är det när man kramar varandra, eller är det när man delar samma rum? Det blir både komplicerat och väldigt futtigt på nåt sätt. Det blir väldigt sexualiserat. Jag tycker att när vi talar vanligtvis om kärlek och sexualitet och relationen mellan man och kvinna, då är ju jag så gammalmodig att jag tycker att den hör hemma i ett parförhållande. När sexualiteten blir en del av nöjeslivet och umgänget med varann och det blir att det är trevligt att avsluta kvällen med att gå hem och ligga med varann då man har varit ute med varann, då tycker jag att man gör missbruk på den gåva som man fått. Alltså när det gäller den homosexuella fysiska kärleken, vad kräver den?

K: Tror du att det kan föreligga en konflikt mellan att vara kristen och homosexuell?

T: Ja, jag tror att det kan föreligga en konflikt i att vara kristen och homosexuell. Vad vi än tycker så, homosexualiteten har ju alltid varit i de största grupperna någonting väldigt tabubelagt. Det är klart att det bär ju de flesta av oss med oss. Det kan vara ett problem. Men man kan väl inte göra så mycket annat än vad man gör i andra fall när man möter människor som har det jobbigt på olika sätt i livet. Att man möter den människan med kärlek och omtanke och att man lyssnar till den människan så att han eller hon får en chans att få nån att prata med om det hela för att hitta sin egen väg. Jag kan ju inte lägga på att så här skall du tycka. Man kan ju hjälpa en människa fram till ett sätt att klara upp sitt liv att leva. Men det är ju så för många av oss att det är inte alltid som man hittar ett alldeles enkelt sätt att leva. Livet är inte enkelt och det är inte enkelt att leva. Men man måste hitta ett någorlunda fungerande sätt, även om det delvis gör ont. Sen kan man ju aldrig veta vad ett sånt möte leder till, för jag har aldrig haft något. Det kan ju leda till att en människa fortsätter att jobba med den här frågan under många år, och inte riktigt vet var man står. Eller att den människan blir klar över och går ut med att jag har en homosexuell läggning. Eller motsatsen.

K: "Gör inte det till ett problem som inte är ett problem." Håller du med om det?

T: Det är ju ett problem för kyrkan eftersom det är ett problem för många människor. Det är klart om man menar att, det är väl naturligt, då kan man ju tycka att det är ju synd att det blir så mycket bråk om det. Det är ju uppenbart att det är ett problem för många människor, som känner de här slitningarna i sig själva, vem är jag och vad gör jag med mitt liv?

Jag har små erfarenheter av det här. För mig så är det ju det som ligger mycket närmare och är mycket större problem än det här. Alltså alla som lever i relationer är ju utsatta. Det finns så många misslyckade relationer, samboförhållanden, äktenskap, med människor som separerar ständigt här. Så för mig här så är det ju en försvinnande del med homosexualitet, men det är väl ett dolt problem som många själva kämpar

med kanske. Och att man i den meningen kan se att kyrkan är öppen för att möta. Så det är ju ingen fråga som på det sättet engagerar mig dagligen eller veckoligen, men det kan ju också bero på att det är någonting som människor inte törs möta eller gå ut med.

Mats Johansson

Jag heter Mats Johansson, jag är 46 år, jag är präst och anställd i Heliga Trefaldighets församling och jag arbetar på sjukhuset så jag möter människor i livskriser både akuta och pågående. Jag har jobbat på sjukhus i 22 år så det har blivit ganska många samtal och det tror jag har format mig ganska mycket.

K: Vilken av de båda linjerna, huvudlinjen eller alternativlinjen, tillhör du?

M: Utifrån din kortfattade beskrivningen så känner jag att det är huvudlinjen. Jag tänker på sexualitet. Om man flyttar det till den nivån istället så tänker jag så här att man kan skilja ut god sexualitet och dålig eller ond eller utnyttjande sexualitet. Jag tänker mer på trohet, ömsesidighet och respekt. Respektfylld ömsesidighet och trohet.

K: Har du ändrat åsikt i frågan?

M: Jag har väl inte varit berörd av frågan så mycket. I början då jag var på sjukhuset... det här är ju ett akutsjukhus och det är människor i alla åldrar, och här har jag varit i tio år och tidigare var jag bara med äldre pensionärer och då var de här frågorna inte direkt aktuella inom vården även om de måste ju ha funnits. Det är en svår fråga. Med tiden så har frågan lyfts fram.

K: Vad stödjer du din åsikt på?

M: På så sätt så är det ju ganska tydligt om man slår upp Rom och 1 Kor och några GT-texter. Det är en svår fråga för jag tror att för kyrkan och för prästerna så aktualiserar det frågan vad man i grunden har för syn på bibeln och bibelordet. Om man kan lyfta Rom. och Kor. ut de här verserna och sätta ner de idag. Den debatten finns ju i många frågor. Det är en grundfråga för synen på homosexualitet, synen på kvinnan som präst och många andra sådana frågor. Jag menar att man måste se vad det står, sen måste man också se, utan någon slags historisk kunskap om vad som var i samhället på den tiden så tror jag att det är svårt att förstå. Det måste också finnas med. Det finns ju inget bibelord som jag vet som är tillåtande till homosexualitet mellan två människor. Det finns ju nåt om kung David, jag vet inte om det var innan han var kung, där det är en tolkningsfråga, precis som allt annat egentligen är en tolkningsfråga. Man kan ju se då Jesus mötte människor om man vill dra slutsatser utifrån det. I en del fall så står det bara att han mötte dem och att han umgicks med dem och i en del fall så står det att han mötte dem och samtalade med dem. Jag tänker på kvinnan vid sykars brunn som hade haft många män och Jesus sa att hon inte skulle synda mera. Och då beror det ju på om det innebar att hon inte skulle göra det hon gjorde eller om det innebar nåt annat. Men Jesus strävade ju på många sätt efter att vara i ögonhöjd med människor. Det tycker jag att man kan säga är nån slags generaliserad bild ur evangelierna, att man möter människorna snarare än människornas problem eller samhällets problemformulering för vissa människor. Om man tänker sig homosexualitet, då beror det ju också på vad man har för syn på den, om det är ett förvärvat beteende eller om det är genuin homosexualitet. Vad jag förstår så vad de nytestamentliga bibelorden vänder sig emot så är det där människor utför homosexuella handlingar utifrån ett val, att de inte är genuint homosexuella, utan det är tempelprostitutionen och annat och det kan man säga att det är det som bibeln vänder sig mot. Jag tror inte att bibeln talar egentligen om genuin homosexualitet. Men det är ju en tolkning som jag har gjort.

K: Vilka konsekvenser får din åsikt i ditt arbete som präst?

M: Svår fråga. Jag försöker ha nån slags grundhållning till de som jag möter i jobbet. Att så långt det är möjligt att inte kategorisera folk. Vi vet ju hur folk är om de är rödhåriga eller smålänningar. Fördomar som vi alla har. Att mera se på människan och jag tycker att det är... Jag menar att jag möter i grunden inte cancerpatienter och homosexuella utan jag möter människor.

K: Vad anser du om välsignelseakten för homosexuella?

M: Jag tycker att det är bra att den finns. Just det här med registrerade partnerskapet och välsignelseakten det för mig så blir det med tydligheten att skapa samhälleliga former som vill sträva efter trohet. Jag tror att många människor har en hjälp av en slags officiell, rituell handling, med ömsesidigt löfte och offentlighet. Sen är det ju inte den kyrkliga välsignelsehandlingen inte en vigsel. Nu har inte jag varit tillfrågad nån gång att vara präst i en sån situation så jag har ingen praktisk... Om det kom ett homosexuellt par till mig och frågade så skulle jag säga att jag vill att vi möts och resonerar för att se hur de tänker om det. Det jag vill säkerställa det är att det är ett genuint önskemål och inte en test av kyrkan eller mig, för det kan man inte använda gudstjänster till för att testa om man får eller inte. Det är viktigt att det är ett genuint önskemål.

K: Kan ett partnerskap jämföras med äktenskap?

M: Det vill jag fundera mera på. Snabba svar är inte absolut nödvändiga. Jag tänker på om det är en del av kyrkans ordning eller inte. Sånt där är för mig även historiskt och språkligt. Vad betyder det historiskt och språkligt.

K: Kan man skilja på en människas identitet/känslor och handlingar?

M: Det var en jättefråga. Man kan ju göra saker som strider mot sin känsla... Det blir ju lite spretigt de här tre. Dels undrar jag hur man mår, dels undrar jag vad det är i slutändan som styr. Ju mer enhetliga de här tre är desto mer harmonisk tror jag att man är som människa. Jag förstår resonemanget och jag har ju hört det förr, att det är OK att vara homosexuell men inte OK att ta del av homosexuella handlingar. Om man lägger tanken på det här att det är OK att vilja mörda i tanken men gör jag det i handling så är det straffbart. Fast det är ju utifrån ett juridiskt perspektiv, och från ett moralisk också i och för sig. Det är ju det som är dilemmat egentligen för homosexualiteten. Homosexuella handlingar är ju OK enligt lagen men det kan ju kännas som att det är illegitimt, fel, i mig. Det är ett sätt att resonera. Antingen så blir det ju väldigt mycket skuggor i levernet, både att jag är accepterad som jag, men ändå inte hela jag. Jag tänker ofta i mötet med människor att så är en utav de uppgifter som jag får ganska ofta, det är att människor behöver se för sin egen del "vem är jag?" Det är ju ett identitetssökande. Utifrån det kan man närma sig en identitet. Frågan "Vem är jag?" det tror jag inte att vi kan komma på det klara med helt och fullt. Utifrån ett sånt arbete så måste den människan fatta sitt beslut hur det skall vara. Jag har svårt att säga till människor att det som du gör är fel. Det kan å andra sidan verka som att det är fejt att aldrig gå i klinch. Men utifrån ett gediget arbete med sig själv så är det ju ofta en befrielse att komma till närhet i identitet, känsla och handling så länge man inte skadar sig själv eller någon annan. Grundmässigt så kan man säga att så länge man inte skadar någon annan eller sig själv så bör man inte skilja på identitet känsla handling. Var och ens personliga etik måste vara så medveten. Det är också en fråga om vad som är synd. Ibland så funderar jag på om vi har förenklat synd-begreppet genom att tala om att det och det är synd. Jag har svårt att tro att det är så, utan det finns en synd. Jesus säger att det finns en synd och det är

att ni inte tror på mig. Och sen kan det vara syndens konsekvenser. Utifrån det synsättet så finns det inte stora och små synder utan det finns synd.

K: Vad anser du om homosexuellas rätt att ansöka om adoption?

M: Jag tycker att homosexuella bör ha rätt att få ansöka om att få adoptera barn. Det här tycker jag är den svåraste frågan inom det här området. Om det finns en möjlighet i samhället så måste den gälla alla människor. Sen hur man handhar det, det är nästa steg, men jag menar att antingen så får människor ha rätt att ansöka, eller så får de inte ha rätt att ansöka. Man kan inte skilja ut människor. Sen hur man gör i nästa steg...

Men en rätt att ansöka det bör alla ha. Visst kan jag förstå att det finns en barnlängtan, men det är ju en annan part involverad i det här och det är ju barnet. Det finns ju i och för sig undersökningar som säger att barn till homosexuella har det inte knepigare generellt än barn till heterosexuella eller adopterade barn över huvud taget. Där har jag en liten bit kvar att tänka och fundera. Och det har lite att göra med en människas rättighet. På nåt sätt så kan jag känna ibland att det för par är fixerat vid barn.

Om man ser till om samhället är moget så generaliserar man. Säger man samhället så... jag tänker om man bor i en stor stad eller i en liten ort. På den stora orten så har man mycket mindre social kontroll över huvud taget över grannar och närboende, och på nåt sätt så tror jag att toleransen är större. Man känner dem inte och inte deras föräldrar, fastrar och kusiner. Medan på den lilla orten så är det större social kontroll. Jag tror att i många småbyar så är det viktigt att det är som det har varit. Det finns många delar som är involverade i ett sånt tänkande.

De som kommer överrens, två par som fixar det på egen hand, där kan man ju inte styra på nåt sätt. Man är ju inte dömd till abort. Det som är ytterligare komplikationer det här med adoption det är ju det här att det är inte bara Sveriges syn på den här frågan som påverkas, ja det är ju om det är svenska barn som adopteras, men om man adopterar icke svenska barn så beror det ju på landet och lagstiftningen där barnen är födda. Jag vet att det finns några länder som säger att om det blir OK att homosexuella får adoptera då stryker vi Sverige från vår lista. Ett svenskt beslut får konsekvenser även utanför Sverige.

Jag tycker man ska tänka så också att vad har barn för rättigheter. Det jag skulle vilja att barn hade det är goda föräldrar.

K: Vad anser du om homosexuella präster?

M: Jag känner någon. Vi arbetar ju inte primärt med vår sexualitet. Jag har aldrig hört talas om heterosexuella präster. Att vara präst det är ju att bejaka och att undersöka en kallelse. Dels så är det ju en sak mellan den enskilde och Gud. Om jag har en kallelseupplevelse så har jag att välja på att ta den på allvar eller att negligera den. Sen finns det ju en praktisk prövning. Man måste ju ha något sånär läshuvud så att jag tar mig igenom utbildningen. Det är ju människan som man måste se till. Sen är sexualiteten irrelevant i det här sammanhanget. Det finns ju en del som inte kan hålla isär det här och det är ju inte bra. Sen om man ser till det här trohetsbegreppet att det är det som gäller. Det är ingen fråga som är nåt problem i grunden. Det kan ju vara enskilda präster som, oavsett vilken kategori man vill stoppa honom eller henne i, som kan göra dumma saker. Man skall följa de ordningar som är och som man har lovat.

K: Vilken ställning tycker du att kyrkan bör ha i frågan, huvudlinjen, alternativlinjen eller båda?

M: Jag har en känsla av att Svenska Kyrkan i en del sådana här frågor inte kan presentera en linje utan att det är ganska vida ramar. Jag tror att i verkligheten så finns

det ju inte två linjer utan jag vet inte hur många tusen linjer. Det är en grundfråga. Om det bara finns en linje så får det konsekvenser, antingen så säger man att man tillhör den linjen och så får man vara med och så har man sina egna linjer i bakfickan. Det blir ju toppstyrt. Å andra sidan så blir det konfliktfyllt om man har olika linjer. Man kanske inte skall ha två linjer för då blir det så... Jag tycker att kyrkan skall ha en öppenhet i den här frågan och det som bör vara kyrkans linje det är en grundrespekt för att vi kan ha olika ståndpunkter och olika åsikter. Annars blir det antingen trist eller dubbelmoral. Jag tror att det kommer att fortsätta finnas ett spektrum av åsikter. Det som jag önskar är att vi lär oss mer om respekt.

K: Hur normgivande tror du kyrkan är i den här frågan?

M: Det beror på var någonstans. Om man jämför den här landsändan, om man säger Gävleborgskusten med Bohuslänskusten så skulle jag tro att på Bohuslänskusten har kyrkan större makt. Nu är jag ute på fördomarnas gungfly. Det finns de som säger att det här området runt Gävle är det mest sekulariserade i hela världen. Men jag vet inte. Det är min åsikt att här så har man förlorat det religiösa språket. Religiositeten finns men man har svårt att hitta former och man har svårt att hitta ord. Då kan man säga enkelt att det är avkristnat. Jag tror att det fortfarande spelar roll vad kyrkan tycker men jag vet inte om det påverkar människors ställningstaganden i grunden. Jag tror att det är intressant att fortfarande veta vad kyrkan tycker och inte tycker. Jag tror inte att det är normgivande på så sätt att folk väntar med att bestämma sig till kyrkan har bestämt sig. Det tycker jag är sunt. Å andra sidan kan man säga att vad är kyrkan? Är det Gert Nilsson och den här utredningen eller är det medlemmarna i kyrkan för i så fall så kan man ju säga att största delen av Gävleborna är kyrkan. Generellt sett så tror jag att människor är mindre benägna att sluka hållningar med hull och hår vare sig det kommer från kyrkan eller staten.

K: Tror du att det kan föreligga en konflikt mellan att vara homosexuell och kristen?

M: Jag tror ju att det kan bero på lokala förhållanden. Mycket då också om det finns någon tongivande person som är en auktoritet och det är många som gärna är auktoritetsbundna. Och om den här auktoriteten säger att homosexualitet är en synd och en sjukdom som man kan bli befriad ifrån bara man tror tillräckligt mycket på Gud då blir det i en sån församling förhärskande. För den man eller kvinna som känner att det där är jag då blir det i det sammanhanget en konflikt att vara kristen och homosexuell. Sen beror det ju på om de inte är auktoritetsbundna då är ju den där som man har lyssnat på inte heller en auktoritet. Jag tror att det kan vara skillnad från ort till ort, från plats till plats och säkert också från tid till tid.

K: "Gör inte det till ett problem som inte är ett problem". Håller du med om detta?

M: Jag vill ju inte säga att det inte är ett problem. Frågeställningen som sådan är ju ett problem. Om det är ett problem för någon i församlingen, då är det ju också ett församlingens problem. Man kan ju köra över dem också åt andra hållet genom att säga att det där är inget problem, då hänger man ju ut andra människor istället. Så fort en företeelse eller en fråga är ett problem för någon då måste det finnas plats för den personen och den åsikten att mötas i ett respektfullt möte. Det är ett maktspråk också att säga att "det här är väl ingenting att diskutera, det här är ju en självklarhet". Det är nästan på samma sätt som att säga att homosexualitet är fel. I grunden, så länge det finns en i en församling som inte kan leva öppet med sin åsikt, vare sig man är för eller emot, så är det ju ett problem. Det är väl inte det största men ändå så finns det där.

Stefan Nilsson

Jag heter Stefan Nilsson, jag är kyrkoherde i Gävle Heliga Trefalighets församling. Jag är 52 år gammal och har varit präst i Svenska Kyrkan i 28 ½ år. Jag har aldrig varit någonting annat än församlingspräst, med nåt kort undantag. Jag kan tillägga kanske att jag under senare år har deltagit rätt flitigt i samhällsdebatten i tidningar och radio i alla möjliga sociala frågor men kanske inte i första hand när det gäller sexuallivet utan t.ex. när det gäller drogfrågor, bostadsfrågor, ungdomsfrågor och utbildningsfrågor.

K: Vilken av de båda linjerna, huvudlinjen eller alternativlinjen, tillhör du?

S: Jag har läst den där utredningen när den kom ut och jag har den inte riktigt aktuell för mig men jag håller med om din beskrivning i stora drag att det finns de här två huvudlinjerna. Man blir alltid lite misstänksam när det presenteras två huvudlinjer som är rätt olika. 1958 så införde man ett beslut om kvinnliga präster i Svenska Kyrkan och samtidigt sa man att de som är emot kvinnliga präster de skall också anses ha en korrekt åsikt enligt Svenska Kyrkans lära. Så har tiden gått och nu har man dragit in det sas, nu får man inte ha den åsikten om man skall kunna bli präst i Svenska Kyrkan. Där det finns två parallella linjer samtidigt, det är lite skumt. Man vet inte varför det blir så där, men jag uppfattade utredningen så att utredaren vågade inte, kunde inte, ville inte ta ställning och därför presenterade han två linjer. Det är ju också omöjligt att presentera en biblisk linje och vara mycket liberal, för den fråga som det egentligen gäller är hur man ser på bibelordets auktoritet. T.ex. 1 kap i Rom är mycket klar på den här punkten. Man får som kristen inte ägna sig åt homosexuella handlingar. Och då skulle man kunna säga att det är mycket enkelt. Om man följer bibelordet som det står så är det mycket lätt att säga att en kristen inte kan hålla på med homosexuella handlingar. Men det är ett alltför enkelt svar för de flesta av oss som har studerat människolivet ur många olika synvinklar och mött många människor under åren. Och därför så måste en tänkande kristen idag gå ett steg vidare och fundera över vilken auktoritet har bibelordet i övrigt i mitt liv? Och då märker jag ju det att det är väldigt många kategoriska omdömen på många etiska områden i bibeln som inte är i giltighet längre, t.ex. om kvinnans underordning, egendomsgemenskap och andra liknande saker. Och därför kommer jag fram till att trots att jag kan läsa innantill i Rom. 1 kap så följer jag den linje som betecknas som liberal. Det är den enda hållbara. Men då har jag ju samtidigt tagit ställning till en bibelsynsfråga, nämligen att bibelordet måste tolkas i varje tid och får aldrig förstås bokstavligt. Det är det som är själva grundfrågan. Homosexualiteten i sig själv är ju inte problematisk, den finns där som ett naturligt fenomen, det kan vi iaktta bara, och den är inte så liten heller som fenomen i människornas värld. En vanlig siffra som man brukar presentera är att 4% av den vuxna befolkningen är mer eller mindre homosexuell. De bisexuella är ett okänt antal, eftersom det är så svårt att ringa in den gruppen människor, det är förresten omöjligt att göra en grupp av dem. Det är alltså ett stort antal och en betydande grupp som finns där så det är ingenting att tvista om det finns eller ej. Sen har man ju under olika tider bedömt det olika, det är p.g.a. förförelse, det är synd, det är en sjukdom, det är en social betingning, eller det är något fullständigt naturligt som en variation av vanligt mänskligt liv. Men vare sig det nu är det ena eller det andra så tar bibeln klart ställning emot homosexualitet och då måste man som kristen idag ställa sig frågan om bibelns auktoritet, och den frågan är ju en fråga som skär igenom alla samfund, även inom Svenska Kyrkan så det går inte att få fram vad Svenska Kyrkans syn på bibelns auktoritet är utan man måste gå till enskilda företrädare för Svenska Kyrkan.

K: Har du ändrat åsikt i frågan?

S: Nej jag har inte ändrat åsikt i den här frågan för jag vet fortfarande inte riktigt säkert hur jag skall ställa mig och vad jag tycker. När jag var yngre så höll jag inte så mycket på med den här frågan, den var inte så mycket på agendan för en församlingspräst på 70-talet. Då höll vi på med rättvisefrågor i världen, u-landshjälp, Vietnamkriget och andra liknande spörsmål. Man prejades inte på den här frågan. Man tvingades inte ta ställning vare sig i själavården eller från predikstolen eller i tidningsartiklar. Men på senare tid så har ju den homosexuella befrielseörelsen flyttat fram sina positioner högst avsevärt. Och då krävs det ju också att kyrkan tar ställning. Eftersom jag är en officiell företrädare för kyrkan och får frågor t.ex. av dig eller av Gefle Dagblad eller av Radio Gävleborg så måste jag ibland svara på frågan. Jag har inte ändrat åsikt men jag har sysslat mer med den och läst lite mer om den på senare år och tänkt lite mer på vilken inställning jag själv skulle inta.

K: Vad stödjer du din åsikt på?

S: Jag har ju massor av åsikter om saker och ting som inte stöder sig på bibelord. Min åsikt i det här fallet stöder sig på erfarenheten, på empiriska iakttagelser av hur tillvaron fungerar. Jag skulle enkelt kunna säga så här: jag har lärt känna ett och annat homosexuellt par, inte så förfärligt många men några stycken, och något sånt par har jag kommit ganska nära inpå livet, och jag kan inte se att deras kärlek på något sätt skiljer sig från annan kärlek. Det blir ett rätt avgörande moment för mig. Det finns sas ingen förnedring eller kvalitativ brist i deras kärlek. Deras sexualitet den stör mig inte, den stöter mig inte utifrån den utgångspunkten. Försöksvis kanske man skulle kunna resonera så här: Det finns sexualitet i alla varianter som kan vara både ond och god. Även i ett vanligt heterosexuellt parförhållande kan det förekomma mycket ont, vilket det ju bevisligen gör. Sexuellt förtryck, våldtäkt inom äktenskapet, kvinnomisshandel, brutalitet utav olika slag. Och det kan å andra sidan i ett homosexuellt parförhållande, vare sig det gäller män eller kvinnor, rymmas oerhört mycket ömhet, bildning och skönhet. Det är erfarenheten som lett mig fram till att tänka att kategoriska, deontologiska konstateranden när det gäller homosexualiteten de är irrelevanta.

K: Vilka konsekvenser får din åsikt i ditt arbete som präst?

S: För några år sedan så var det en körmedlem som bestämde sig för att gå in i en homosexuell parrelation och flytta ihop med sin partner. Då kom han och sa att "Jag får väl sluta i kyrkokören nu." Och då sa jag "Kommer aldrig på fråga, inte av det skälet. Du får naturligtvis sluta i kören om du vill, men inte av det skälet, absolut inte." Det är en konsekvens i praktiken. En annan konsekvens har varit för sjukhusprästen Mats Johansson och mig att väldigt klart ställa oss bakom World-AIDS-day, och stödja den både ekonomiskt och med prestige och även att upplåta kyrkan för den högtid som World-AIDS-day håller varje år 1 december. Det har väl inte varit ett helt okontroversiellt beslut, otraditionellt, men det har varit naturligt för oss båda. För i AIDS-frågor och infektionsfrågor så finns implicit ganska mycket frågor om homosexualitet. Där får jag väl säga att vår församling hade tidigare kanske inga kontakter alls med den världen, men nu har vi åtminstone antydningar till kontakter. Jag har också grunnat över på senare år, inte minst efter Ecce Homo utställningen om det inte är så ändå, jag har inga siffror på det men jag misstänker det, att homosexuella är en aning överrepresenterade i kristna sammanhang. Det finns någonting i den religiösa utlevelsen i livet som på något sätt i vissa fall verkar kunna ligga nära till hands. Man kanske skulle kunna pröva ett annat sätt att uttrycka det: Det är många män som har kvinnliga drag sas, och de har lättare sökt sig till

religionen, eftersom den kristna religionen huvudsakligen är ett feminint fenomen. Det tycks ha varit så i den kristna kyrkans historia att det redan från början har varit fler kvinnor än män som har varit med. Och så är det ju i allra högsta grad idag. Du kan gå på vilken gudstjänst du vill, och du skall hitta fler kvinnor än män. Och på sina håll så är det ju nästan bara kvinnor. Det kanske är en hemsnickrad teori det här men jag har känt det ibland att det har varit lättare för homosexuella män att anknyta till det mycket kvinnliga, feminiserade församlingslivet, och därför tror jag att det kan ligga nära till hands. Dessutom så finns det liksom ett slags mjukisperspektiv på kyrklig verksamhet. Det är kultur, det är musik, det är konst och relationsfrågor och sånt där som står i centrum. Det tror jag mig ha iakttagit är mer för kvinnor och de män som bejakar sin kvinnlighet eller är homosexuella. Fast här skall man verkligen inte påstå någonting generellt, för det kan vara väldigt lätt att falla i den gropen som heter att man kan se utanpå nån och på någons beteende vilken sexualitet man har. Så är det ju inte.

K: Vad anser du om välsignelseakten för homosexuella?

S: Jag har inte tagit ställning till det riktigt än därför att det är ingen som har begärt en sådan akt av mig. Men jag skulle kunna pröva den här principiella inställningen: om det kommer några homosexuella till mig och vill provocera församlingen med sin begäran då ställer jag inte upp. Dvs i nån slags "gay-liberation-anda" provocera fram en offentlighet i församlingen. Det vill jag inte vara med om. Men om det är ärliga kontrahenter och verkligen övertygar mig om att de vill ha Guds välsignelse över sitt liv tillsammans då skulle jag inte tveka att medverka i en sån akt. Så det beror lite på syftet. Att jag säger så här det beror på att det har funnit sådana drag hos gayrörelsen att provocera samhället väldigt kraftigt på olika sätt.

Det är en välsignelse över deras liv tillsammans. Det vore poänglöst om det vore en särskild välsignelse över ett par om de då skulle komma som två enskilda individer. Då behövs inte den akten.

Det ligger ju hos kyrkomötet nu en motion som skall behandlas av kyrkomötet i augusti, om partnerskapsingående inför kyrklig auktoritet. Det blir en slags vigselakt så att det blir offentligt i kyrkan. Det kommer ju att se ut precis som en vigsel i så fall. Det skall bli intressant att följa debatten i kyrkomötet. Jag tror inte att vi skall ha det så. Jag är nämligen av den åsikten att vi helt och hållet borde ha civiläktenskap i Sverige. Jag tycker att de kyrkliga vigslarna borde avskaffas som legalt gällande. Jag håller på den punkten med Gudrun Schyman som gick ut med det i våras. Men jag tycker förstås inte som hon att det skulle vara retroaktivt också. Men jag tycker att man skall avskaffa den kyrkliga vigselrätten, den har nämligen spelat ut sin roll i ett samhälle som är helt avkristnat, och där vi bara ställer upp som ceremonimästare. Och i de ytterst få fall där kontrahenterna är troende och verkligen vill ha Guds välsignelse över sitt äktenskap, då kan vi göra som i de allra flesta andra europeiska länderna i EU, att man först går och registrerar sitt äktenskap på stadshuset eller rådhuset och sen går man till kyrkan och har en vigselakt där men det är inte den som är juridiskt bindande. Överhuvudtaget så tycker jag inte att kyrkan skall ägna sig åt handlingar som har juridiska följder i samhället. Jag tycker inte att någon kyrklig handling skall ha det. Vi skall bara ösa välsignelser över folk, vi skall inte syssla med rättsverkande handlingar.

För mig kan ett homosexuellt parförhållande inte jämföras med ett heterosexuellt äktenskap. Det måste bli så för mig att ett heterosexuellt äktenskap är primärt och som följer naturen och som där det är enkelt att se att det syftar till släktets fortlevnad. I hela djurriket så fungerar det ju så, även om man kan hitta avvikelser här och där. Jag

tycker att man kan säga att det heterosexuella äktenskapet är naturligt, därmed inte sagt att ett homosexuellt parförhållande är onaturligt, det kan också vara naturligt. Det är inte ett äktenskap i den betydelse som vi hittills har använt det ordet i. Barnalstring är ett av huvudsyftena i ett äktenskap.

K: Ett heterosexuellt parförhållande som är barnlöst?

S: Man får inte göra sådana hårddragningar då man sysslar med principer. Ett äktenskap som är barnlöst syftade nog ändå till att skaffa barn, om det ingicks i unga år. Men barnalstring är ju inte det enda motivet till ett äktenskap, utan det är ju också många andra, t.ex. det närmast främsta som är gemenskapen. Det skiljer sig ju inte från homosexuella men man bör uppfylla alla de där kriterierna i princip. Men om två sjuttioåringar ingår äktenskap så är det självklart att det inte är i barnalstring syfte. Många homosexuella har barn, eller skaffar sig barn på ett eller annat sätt, men det kan inte framspringa ett barn ur en homosexuell relation. Om man skaffar sig ett barn genom att låna in en partner av ett annat kön så kommer det ju inte ur den homosexuella relationen utan ur den mycket tillfälliga heterosexuella relation som de hade. Adoptivbarn är lite speciellt. I lagens mening så är ju adoptivbarn ”riktiga” barn, ens egna barn, men biologiskt och i den här mera metafysiska meningen då är de ju inte det.

K: Vad anser du om homosexuellas rätt att ansöka om adoption?

S: Ingen har rätt att få barn. Barn är som jag ser det en gåva, framsprungen ur en kärleksrelation. Det är grundhållningen, sen finns det ju en förfärligt massa praktiska avvikelser. Men när man säger att homosexuella skall ha rätt att adoptera barn så vänder jag mig mot hela terminologin. Barn är sitt eget syfte, ett självändamål, och får aldrig användas för att förverkliga en annan människas intressen. Det gäller också heterosexuella. Ingen har rätt att få adoptera. Även en heterosexuell kan ju bli nekad. Ingen kan säga att jag har rättighet att adoptera. Man lagen ger mig en möjlighet att ansöka om adoption och det är den möjligheten man har förmenat homosexuella. Och varför har man gjort det? Jo, skälet till det är ju barnens bästa. Samhället har bedömt hittills att för barnens skull bör man inte ta de risker som det innebär av utanförskap och problem. Dessutom så har man väl på lagstiftande håll i riksdagen ansett att det inte finns en folkopinion för ett sådant förslag. Och jag delar den synen att man bör inte ta ifrån homosexuella de barn som de redan har eller de barn som de har skaffat sig på ett eller annat sätt, men samhället bör inte godta att de skulle ha någon slags rättighet som inte andra har att få barn. Det är för barnens skull. Det har ingenting med att göra att det skulle vara naturvidrigt eller att de här barnen skulle löpa risk att själva bli homosexuella eller att det är motbjudande, utan det är enbart sociala skäl. Jag tror att risken, på många ställen i alla fall skulle vara stor att de här barnen skulle få problem under uppväxten, p.g.a. samhällets åsikter. Jag tror inte att det skulle vara en sämre uppväxtmiljö. Tvärtom många gånger. Jag anförde nyss till några homosexuella par som jag känner. Bildade, försynta, välsituerade människor som skulle utmärkta föräldrar. Men när samhället möter de här barnen i skolan t.ex. så kommer inte att göra någon skillnad om de har växt upp hos mycket lämpliga miljöer utan de kommer bara att utsätta de här barnen för en viss press för att de har växt upp i annorlunda hem. Så sker ju redan av flera olika skäl, inte bara p.g.a. sexualiteten utan det finns många andra skäl till att peka ut ett barn och tills man har kommit till rätta någorlunda med det så tycker jag att man kan avvakta med homosexuellas möjligheter att få adoptera. Men jag är inte mot det i princip. Det skulle mycket väl kunna tänka sig i en framtid. Jag sysslar ju en hel del med ungdomsarbete i min tjänst och jag tycker inte att det finns en så där jättestor öppenhet mot homosexuella i samhället. Jag

har ju sagt liknande saker som jag säger i din intervju offentligt, och jag har fått rätt mycket skäll, inte minst från kristligt håll, som har ringt upp mig om jag sagt nåt sånt i radio. Bara för lite sen så var det nån som hade skrivit på församlingens mailadress och ställt en fråga hur kyrkan ställer sig till homosexualiteten. ”Vi har diskuterat det på jobbet”, stod det, och intet ont anande så svarade jag ungefär som jag gjorde nu och en annan präst hade också svarat ungefär så här eller kanske ännu något mer liberalare. Då kom det ett mail tillbaka; ”Skyll er själva era idioter, nu går vi alla ur Svenska Kyrkan på vår arbetsplats.” De hade väntat sig att vi skulle ta ställning mot homosexualitet. Tar man upp frågan i en konfirmandgrupp där de är 15 år och kanske lite osäkra på sig själva, så får man ett rungande nej till homosexualitet, eller i bästa fall följande svar; ”Ja, det får de väl hållas med bara de inte kommer i närheten av mig.” Så öppenheten är inte så rasande stor. Om jag tänker på vanliga landsförsamlingar i Hälsingland som jag har jobbat i och lärt känna hur folk resonerar ganska noggrant, så skulle jag säga att främlingsfientlighet och fiendskap mot homosexuella är högst levande realiteter. Jag tror att det kan vara viss skillnad på städer och landsbygd. Ju större städerna är desto lättare är det att komma undan i anonymitetens skydd. Man vet inte så mycket om varandra i en stad. Det är relativt enkelt att i ett stort hyreshus leva samman med en person av samma kön utan att det blir så värst uppmärksammat. Tänk dig att leva så i en lärarbostad i en byskola i Delsbo eller Alfta. Det är omöjligt. Ja, omöjligt är det ju inte men man blir ju utanför. Det är ju ingen som kommer att ligga i bakhåll och skjuta på en eller tända eld på huset, men man kommer inte att få vara med i bygemenskapen, det kan jag nog ganska så säkert säga.

Öppenheten är inte så stor, och det är framför allt på den grunden som jag är tveksam till att man skulle inför att homosexuella kunde adoptera. Samtidigt så går vi miste om många goda uppfostrare på det viset. Barn har det tufft i vår tid ändå. Hela samhället är på ett vis fientligt mot barn, och det gör att man bör inte lägga på ytterligare någonting där. Att vara barn det är enligt mitt sätt att se ett lidande.

Jag har tidigare i intervjun argumenterat utifrån praktiska erfarenhetsutgångspunkter och skulle jag tillämpa det här så skulle jag vara för adoption. Det homosexuella som jag råkar känna som lever i en parrelation de är utmärkta människor som jag inte skulle tveka en sekund att anförtro ett barn åt. Så går jag efter det så skulle jag vara för det hela. Men jag tror inte att öppenheten är stor nog. Jag hyser inga stora tankar om lärares fördomsfrihet, och det bygger också på erfarenhet. Jag har haft tre barn som har fullföljt skolan och gått från ettan till tolfte året sas. Jag tror att adoptivbarn hos homosexuella skulle kunna få rejäla tjuvnyp av lärare. I något fall så har jag sett hur lärare har ställt sig i spetsen för mobbning. Och det gör att jag känner mig misstroende på det här området. Finns det några resurser i skolan att skydda sådana t.ex. jag tror knappast att det finns föräldrastöd. Jag känner två skolor här i närheten mycket väl, Solängsskolan och Nynässkolan och jag har en mycket djup inblick i hur det fungerar på de skolorna. Det skulle förvåna mig mycket om det finns föräldrastöd för barn till homosexuella. Jag tänker på de klassmöten jag har varit på, och det är otaliga, om man skulle ha tagit upp frågan där att det har kommit en ung manlig lärare i en mellanstadieklass som lever i partnerskap med en annan man så tror jag att det hade blivit problem på föräldramötena. Han fick vara hur fin han ville, men på nåt sätt så skulle man tycka att det skulle kunna vara skadligt för pojkarna. Inte för att han skulle våldta dem eller förgripa sig på dem, utan bara själva samvaron med honom skulle vara olämplig för pojkar i 10-12 års åldern. Jag tror att det finns de som tror att homosexualitet kan öppnas genom förförelse, eller smitta på något socialt vis.

När det gäller homosexuellas möjligheter att adoptera barn så är alltså min argumentation inte religiös utan social.

K: Kan man skilja på en människas känslor/ identitet och handlingar?

S: I ett ordnat samhälle måste man skilja på det. Om man tar några andra exempel: Om jag skulle vara mentalt störd på något sätt så att jag har en benägenhet att mörda för att få min sexuella tillfredsställelse utlevd, så kan min syn på en sådan människa vara att jag har inte någonting emot den personen i och för sig men jag anser att samhället måste hindra den människan från att begå de handlingarna. Jag tror inte att det är nån pedofil som har valt sin sexualitet och är förtjust över den utan jag tror att det är en tvångströja för de som har det. Samhället har ingen rätt att fördöma de människorna som människor, men däremot så måste man starkt få reagera mot deras handlingar då de levs ut. Därför menar jag att samhället mycket väl kan tolerera en pedofil som håller nere sina impulser till pedofila handlingar, så man skall inte behöva döda eller spärra in en pedofil bara för att han är en pedofil utan det är handlingarna som man kan döma. Vilka känslor en människa har det har samhället ingen rätt att betygsätta, ännu mindre döma i domstolar, utan när man dömer i domstolar då måste det vara fråga om handlingar. Därför är det möjligt att separera handlingar ifrån känslor.

K: Men om en människa gör någonting bra, skiljer man då fortfarande på identitet och handling?

S: Ja, det har man nog en benägenhet att göra. Det blir ju en väldig upprördhet om det visar sig att en folkhjärte är en riktig buse. Man skriver ned värdet av en person om det visar sig att han är en hustruplågare hemma. En stor social reformator som har räddat ett helt samhälle, spöar sina egna ungar och sin hustru. Det går inte ihop där. Då finns det där nedskrivningen av värdet av vad han har gjort också. Å andra sidan så hade han ju haft den här betydelsen. Det finns en växelverkan mellan beteende och privat inställning med de offentliga handlingarna. De kan inte separeras från varandra men i många lägen så måste man ändå hålla isär.

Jag förstår att du vill åt frågan om utlevd homosexualitet. Det resonemanget har förts. Vår nu sist avgångne biskop Harlin i Uppsala, han har ju haft den inställningen att homosexuella prästkandidater är välkomna om de avger ett någorlunda bindande löfte att avstå från partnerskap och utlevd homosexualitet. Personligen så är jag av den åsikten att det är fel att avkräva en människa ett sådant löfte. Dels så kan man inte garantera vad man kommer att göra i framtiden på det viset, och dels så har man inte möjlighet att ta ställning till en annan människas inre på det viset. Biskopen bör inte beakta annat än de handlingar som personen har begått hittills i sitt liv. Det angår inte biskopen om en prästkandidat är homosexuell eller ej. När jag anställer en medarbetare i min församling och håller anställningsintervjuer då frågar jag aldrig om sexuallivet. Jag vet ingen annan chef som gör det heller faktiskt.

K: Vad anser du om homosexuella präster?

S: Det är inga problem för mig. Homosexualitet eller andra former av sexualitet är över huvud taget inte ett ämne som bör tas upp till behandling i samband med prästvigning. Man bör pröva en präst mycket noga utifrån lämplighetssynvinkel, utifrån tro och annat sånt där, men inte utifrån vederbörandes sexualliv.

K: Vilken ställning tycker du att kyrkan bör ha i frågan, huvudlinjen, alternativlinjen eller båda?

S: Jag är skeptisk mot det där sättet att resonera för en vacker dag så kommer det i alla fall att upphöra. Jag tror inte att det finns nåt utrymme för den bibeltolkningsmetod som för den där hårdare linjen medför. Om man vill stödja avståndstagande från homosexualitet på bibelordet då får man så lov att gå in för kvinnans underordning i hemmet och fullständig egendomsgemenskap i församlingen också, plus en del annat som man kan hitta. Det kanske är på väg mot en linje, men jag är osäker om vilken linje det är av de där två. Det finns ju många tecken i tiden som tyder på att man drar åt tumskruvarna mot minoriteter också.

K: Hur normgivande tror du att kyrkan är i den här frågan?

S: Ja, fram till mitten av förra seklet, nu är den ju inte det. Svenska Kyrkan, kyrkorna, kristenheten i Sverige har en mycket svag ställning som normgivare. Jag vet inte om vi har spelet ut vår roll helt och hållet, det tror jag väl inte för ibland så upplevs Svenska Kyrkan som nån slags moralisk garant. Vi präster anlitas ju flitigt av olika institutioner för att hålla föredrag om moral och etik. Man väntar sig väl ändå någonting från oss på den punkten. Men i själva verket så tror jag att det inflytande som vi en gång hade, ett totalt tolkningsföreträde som vi hade i vårt samhälle, det har praktiskt taget upphört. Så för den allmänna meningen och för de homosexuella ställning i samhället överhuvudtaget så tror jag att kyrkans inställning är av rätt ringa vikt. Liksom jag tror att Svenska Kyrkans inställning i kvinnoprästfrågan har ganska liten betydelse för kvinnans ställning i det svenska samhället i stort. Däremot så är det helt annorlunda i andra EU-länder och i Amerika. I sydeuropa i de katolskt dominerande länderna så har ju kyrkan en mycket större moralisk slagkraft, det är fler som lyssnar på vad kyrkan säger där. Det är väl helt enkelt så att moderniseringsprojektet har lyckats i Sverige mycket bättre än i många andra länder. Den programatiska sekulariseringen och avkristningen av Sverige har varit mycket mer framgångsrik än i andra länder om man ser det ur den synvinkeln. Jag uppreser mig kraftigt mot att kyrkan skulle ha förvällat sin egen marginalisering. Tvärtom så har det ju funnits oerhört starka kulturella och politiska krafter under hela det här seklet som har jobbat hårt för att klä av kyrkan allt det här, och har ju gjort det också.

K: Tror du det kan det föreligga en konflikt mellan att vara homosexuell och kristen?

S: Ja det tror jag att det kan göra för en del homosexuella. Om de nämligen med sin kristna fostran har fått den här synen på bibelordet att det är normgivande och de tror det själva och de är troende, och så småningom så visar det sig att de är homosexuella då kan det nog medföra avsevärda problem. Då kan man uppleva det så att man inte är en riktig kristen, kanske måste lämna kyrkan för att man inte passar där. Jag skulle kunna tänka mig att det skulle kunna leda till svåra inre störningar. Jag tror att det framför allt kan gälla frikyrkoförsamlingar men också grupper inom församlingarna i Svenska Kyrkan. Det tror jag nog på sina håll, inte i min församling så vitt jag vet. Men jag vågar inte säga det hundra procentigt säkert heller om Kyrkans Unga, alla kyrkokörerna, kammarorkestern, syföreningarna... egentligen tror jag inte att det finns någon enhetlig linje utan man kan nog få fram det svar man vill. Om jag skulle ta upp på ett symöte där det var 50 övre medelålders kvinnor närvarande, och jag sa så här "Visst är det väl för hemskt, vi har fått en homosexuell präst i vårt stift nu. Kan ni tänka er, nu går de med på vad som helst." Då skulle jag få ett instämmande som "Ja, hur det har blivit!" men om jag skulle säga så här: "Prästen X, han är väl trevlig. Här ni sett nån finare nån gång? Men han är homosexuell och det har han gått ut öppet med." "Ja, men se det spelar ingen roll för vi tycker om honom väldigt mycket ändå" skulle de svara då. Som man ropar uti skogen får man svar.

K: "Gör inte det till ett problem som inte är ett problem." Håller du med om detta?

S: Det håller jag verkligen inte med om. Jag tror att homosexualiteten är ett mycket stort problem för kyrkan. Ibland tänker jag att det här är som ett skarpslipat svärd som går rätt igenom samfundet. Vi såg ju nu vilket problem det blev i Missionsförbundet då det blev uppenbart att de hade en homosexuell pastor, och hon gick ut med det. Vilket rabalder det blev! Och vad skulle vi säga om vi fick en ärkebiskop som levde samman med en annan man, eller rent av en kvinnlig ärkebiskop som levde i ett lesbiskt parförhållande och bodde där i ärkebiskopspalatset i Uppsala!? Det skulle bli bråk inom kyrkan. Det visar ju den här Ecce Homo-utställningen att det här är ju ett problem som är stort för oss. Ett problem är ju också kyrkopolitiker av den där typen som förnekar problematiken. Antingen är det väl nån som har ett skäl för att göra det och vill hålla bort den här frågan, eller också så är det en korkad människa och de är också farliga. Jag kan inte garantera att kyrkorådet i Heliga Trefaldighet till 100% är så liberalt inställd som jag är, om jag nu är särskilt liberalt inställd fast i mitt prästerskap så tror jag att jag tillhör den mera liberala falangen. Men du kan lätt hitta en kyrkoherde någonstans som verkligen varnar för homosexuellas härjningar och hur vi har gett efter på alla punkter och så vidare. I en sådan församling skulle jag inte vilja vara en homosexuell organist t.ex. Här hos oss skulle det inte vara något problem för jag skulle skydda vederbörande.

Bengt Wiklund

Jag är Bengt Sture Wiklund, född 1939. Jag är kyrkoherde i Staffans församling i Gävle, och det har jag varit i 22 år nästan. Jag är prästson så jag har haft den här omgivningen som min livsmiljö i hela livet.

K: Vilken av de båda linjerna, huvudlinjen eller alternativlinjen, tillhör du?

B: Jag känner mig ju mera besläktad med den sk huvudlinjen. Men ingenting av det här är problemfritt. Den här positionen som kyrkan i stort har tagit den tycker jag är, att det skall finnas under det här taket som kyrkan är möjligheter att ha lite divergerade uppfattningar i det här ärendet, det tycker jag är rätt. Eftersom det är ett moraliskt sett svårt ärende. Min uppfattning är att homosexuella relationer och homosexuella handlingar accepteras. Det skulle aldrig falla mig in att på något sätt försöka ändra, lägga mig i, förneka eller fördöma, förtrampa. Jag vet ju själv att vissa delar av min personlighet inte stämmer med alla andras och inte överensstämmer med det vanligaste. Det är ingen som förtrycker mig för det.

K: Har du ändrat åsikt i frågan?

B: Nej, det har jag inte. Om man skulle kalla det för en sjukdom så har man ju inte gjort någon moralisk bedömning av det. Man kan ju inte säga att jag är en moraliskt sämre människa för att jag får en blindtarmsinflammation. Att säga att det är en sjukdom innebär ju inte att jag gör en moralisk bedömning av det.

K: Samtidigt har man med det sagt att det inte är det naturliga tillståndet.

B: Ja, men homosexualitet är inte det naturliga tillståndet. Det finns homosexualitet i varje sexualitet. Mer eller mindre uttalad. Men det är också oerhört svårt att säga att det är en fullkomlig sexualitet om den inte i sig också i sig har släktets överlevnadsfunktion som en dimension. Man skulle kunna säga att det i en människa vars sexuella personlighet är homosexuell fattas en del. Men det är det ju inget konstigt i. Det kan ha oerhört stora och kraftfulla och innehållsrika och mäktiga och väldigt positiva dimensioner i homosexualitet som kan ge mängder utav det som sexualiteten ger utav lust och glädje, fest och lycka. Men det vore ju oerhört konstigt att säga att inte den drift som ger all denna lycka ytterst är avsedd för släktets fortbestånd.

K: Du säger å ena sidan att du är liberal och skulle aldrig fördöma...

B: Nej aldrig.

K: ... men samtidigt så säger du att det är inte det som är naturligt.

B: Nej, det fattas en del i sexualiteten.

K: Vad stödjer du din åsikt på?

B: Jag ser ju bibeln såsom ett tidsdokument där delar utav de moraliska ställningstaganden som tas där är inte applicerbara på nya tider och tider med större kunskap. Jag har väldigt svårt för att hitta argument för ställningstaganden för homosexualitet där. Men jag tycker att min åsikt överensstämmer med bibelns. Det skulle aldrig falla mig in att annat än älska en homosexuell människa. Jag skulle inte göra något försök att förändra den människan heller. Men jag är tvungen att säga att en homosexuell människa har förlorat en del i det sexuella. Jag har svårt för att säga annat än att sexualdriften är till för människosläktets fortbestånd. Homosexualitet bidrar inte i det avseendet till nya slakten och nya generationer.

K: Vilka konsekvenser får din åsikt i ditt arbete som präst?

B: Det får inga konsekvenser. Däremot så gruvar jag mig lite för den dagen när någon eventuellt kommer och frågar mig om jag vill ställa upp och förätta någon slags vigsel utav homosexuella. Jag vet inte riktigt hur jag skall hantera det. Jag har inte varit tvungen att ta ställning i den specifika situationen, än. Jag är osäker på hur jag skall hantera det. Jag skulle kunna tänka mig att efter ett samtal med kontrahenterna och vi kom fram till att de var beredda att säga att det här är egentligen inte ett äktenskap, för i äktenskapets väsen ligger släktets fortplantning och fortbestånd, men däremot är det ett kärleksförhållande och att de vill be om Guds välsignelse över det förhållandet. Om man skulle kunna komma fram till en ömsesidig förståelse av varandras positioner, då skulle jag sannolikt vara med på det. Jag skulle behöva tid på mig om jag skulle tvingas in i den situationen att argumentera för mig själv för det finns gränser som också jag har svårt att enkelt överskrida.

K: Det kan vara så att man tror att man är fördomsfri men ändå har fördomar.

B: Jag har antagligen dolda fördomar men som det är idag så ser jag inte dem.

K: Vad anser du om välsignelseakten för homosexuella?

B: Det har jag inte tänkt på heller. Om det är så att homosexuella människor tycker att det blir djup i vår relation och i vår gemenskap och vi får in ytterligare en dimension, då förstår jag inte varför man inte skulle ställa upp på det.

K: Det finns ju många homosexuella som är kristna, så en välsignelse ifrån Gud kan ju vara oerhört viktig.

B: Men för mig innebär ordet äktenskap en institution som är avsedd för man och kvinna och har som en uppgift att omhänderha släktets fortbestånd och överlevnad.

K: Om jag då drar det till sin spets: ett heterosexuellt äktenskap som är barnlöst, vad är det då?

B: Jag är beredd att säga att det har ingenting med den här diskussionen att göra. Den där diskussionen är jag inte beredd att ta för att det finns många icke barnalstrande heterosexuella par... det finns ett logiskt fel i att jämföra de här, men jag kan inte se det just nu. Jag har tänkt för lite på det här, men det finns en poäng i din fråga.

K: Kan man skilja på en persons identitet/känslor och handlingar?

B: Det skulle säkert kunna gå att göra det, jag är inte mannen att klara av det. Man skulle ju kunna ta någon annan... om det här är någonting positivt, jag ser det ju så, kärlek överhuvudtaget är positivt, men man skulle kunna jämföra med något som är negativt. Att man i sin identitet har att man har haft en så oerhört taskig barndom, homosexualitet kan ju vara utav en mycket god barndom tror jag i och för sig, så att i min identitet finns en aggressivitet och en lust att slå folk på käften, kanske rent utav slå ihjäl nån. Då finns det faktiskt en moralisk skillnad mellan personligheten och min lust och förverkligandet utav lusten. Det är inte säkert att det där är ett bra exempel men jag tror att det åtminstone skulle kunna få vara ett inlägg såsom ett svar på frågan. Det kanske finns... och det finns ju folk som argumenterar på det här sättet när det gäller homosexualitet också. Personligheten är ju ett resultat utav antagligen både arv och miljö. Den har resulterat i en personlighet varav en del är ett homosexuellt känsloliv. Då finns det säkert folk som säger att det går att sätta gränsen för homosexualitet där, precis som det går att sätta gränsen för någonting negativt där. Jag har stött på den argumentationen i kyrkliga sammanhang, men de rösterna kommer ifrån frikyrkliga sammanhang den gången. För den bibelsyn som är tydligare i frikyrklig teologi, som ofta ligger närmare ett fundamentalistiskt sätt att se. Där går det att hitta argument för ett sådant ställningstagande i bibelorden.

K: Vad anser du om homosexuellas rätt att ansöka om adoption?

B: Det finns någon slags dubbelhet i min attityd till det här, så jag kan inte ge ett enkelt svar. Dels så tror jag att ett barn som växer upp i en homosexuell familj med homosexuella föräldrar jag tror att det kan vara en bra miljö. Jag tror inte särskilt mycket på det här med att det måste vara en tydlig modersbild och en tydlig fadersbild. Jag tycker att det verkar som att den tanken är på väg att överges överhuvudtaget. Jag tror att ur den synpunkten, att det skulle vara en olämpligare miljö på nåt vis att växa upp... Ur den synpunkten känner jag inte någon som helst tveksamhet. Men däremot så finns det en annan utgångspunkt som är värd att tänka på, och det är den att... Kan jag i alla avseenden göra anspråk på att få ut allt av livet som alla andra får ut? Då blir det nästan mera en filosofisk fråga, lite mera existentiell fråga över det. Det är inte säkert att den passar i alla avseenden att diskutera i det här sammanhanget. Men det slår mig ibland att det är som om vi tycker oss kunna göra anspråk på ett i alla avseenden fullkomligt liv på ett sätt som man tänker sig att alla andra har ett fullkomligt liv, även ifall jag inte har begåvats med förutsättningarna till det. Det svåra med det här det är ju att...det är svårt att tala om det just i det här sammanhanget med homosexualiteten, men det påminner lite grann om... Jag vet att somliga delar utav mänskligt liv som ser väldigt, väldigt läckra ut och som ser väldigt tilltalande ut, de kan jag bara inte få. Det är på nåt sätt mitt öde, eller vad man kan kalla det för. Det är mitt liv som inte gav mig det. Skall jag då på nåt sätt kunna kräva det då? Det är inte självklart att det som jag genom mitt arv och genom miljö inte har blivit begåvad med, är det självklart att jag skall kunna räkna det som en del av mitt liv ändå? Det är svårt... Jag kan inte ge några tydliga svar. Jag tror att man gör det väldigt enkelt för sig och att det är att ge sig in i en oerhört enkel verklighetsuppfattning om man gör det här till enkla frågor.

K: Vad anser du om homosexuella präster?

B: Inga problem. Det är uppenbart att det finns delar i en homosexuell personlighet som tillför dess omgivning mycket positivt. Jag har haft homosexuella arbetskamrater på mycket nära håll och det har varit givande.

K: Vilken ställning tycker du att kyrkan bör ha i frågan? Huvudlinjen, alternativlinjen eller båda?

B: Jag tycker att det skall vara tillräckligt högt i tak för att rymma båda riktningarna. Vi har ju i Svenska Kyrkan inget läroämbete som riktigt säger så här är sanningen, det här är rätt och det här är fel. Svenska Kyrkan har alltid, både svagheten och styrkan, låt oss kalla det ett existentiellt förhållningssätt till de moraliska frågorna, och kan säga att det som i somliga sammanhang är väldigt fel, samma sak kan i andra sammanhang vara det enda riktiga och det enda kärleksfulla. Det gäller även homosexualitet.

K: Tror du att vi går mot en linje?

B: Ja, det tror jag. Men jag tror aldrig att kyrkan kommer att säga att homosexualitet är en sexualitet som har alla regnbågens färger.

K: Hur normgivande tror du att kyrkan är i den här frågan?

B: Det är ju så svårt att säga: vad säger kyrkan, eftersom det finns ett så brett spektrum av uppfattningar som också har olika motiveringar. Alla har ju det gemensamt att man letar efter vad är kärleksfullast. Och det finns delar av kristenheten som säger att det är kärleksfullast att inte acceptera homosexualitet.

K: Tror du att det kan föreligga en konflikt mellan att vara homosexuell och kristen?

B: Det verkar som de flesta som har kommit till försoning... För det är ju ofta så att det finns ett ögonblick av försoning med sin homosexualitet, har jag kommit fram till att försonas med min homosexualitet då är det nog inget problem att vara kristen. Inte i en normal församling inom Svenska Kyrkan i alla fall. Jag träffade en av våra ledande kyrkopolitiker, teolog, konservativ, och jag berättade att jag skulle iväg och prata om homosexualitet i Svenska Kyrkan och han sa: "Å vad trött jag blir på det där, kan det inte få vara slut på det där tjetet. Som om det skulle vara nåt problem. För man gör problem av det då det inte är nåt problem." Det kan ju tyda på vilken inställning som finns här men det kan ju vara annorlunda på andra håll, det vet jag inte.

K: Det finns ju kristna som tagit sitt liv för att de har varit homosexuella och inte kunnat förena det med sin kristna tro. Samtidigt så kan man se det så här också om man säger att "varför skall man göra ett problem av det då det inte är ett problem", homosexuella är ju en utsatt grupp i samhället och därför är det viktigt att kyrkan är tydlig.

B: Ja, så ett slags diakonalt och människokärleksansvar som kyrkan har skulle göra att man engagerade sig mera för de som är utsatta. Det håller jag helt med om.